

ÅLESUND KOMMUNE

Kontrollutvalet

MØTEINNKALLING

Kopi: Ordførar

Kommunedirektør

Kommunerevisjon

Onsdag 9. desember 2020 kl. 16.00, Møre og Romsdal Revisjon SA sine lokale i Lerstadvegen 545.

Møtet startar med ei orientering kring rutinar for politisk sluthandsaming av større byggeprosjekt i Ålesund kommune. Leiar for prosjekt avdelinga i ÅKE Gunnar Leira vil gje orienteringa.

SAKSLISTE

- Sak 41/20 Godkjenning av møtebok frå møte 14. oktober 2020
- Sak 42/20 Meldingar til Ålesund kontrollutval
- Sak 43/20 Oppfølging av kommunestyret sitt vedtak om plan for forvaltningsrevisjon
- Sak 44/20 Plan for eigarskapskontroll for Ålesund kommune
- Sak 45/20 Møteplan for Ålesund kontrollutval 2021
- Sak 46/20 Forenkla etterlevingskontroll 2020

Eventuelt

Bente Brun

Leiar

(sign.)

SAK 41/20 GODKJENNING AV MØTEBOK FRÅ MØTE 14. OKTOBER 2020

KONTROLLUTVALET I ÅLESUND KOMMUNE

MØTEBOK

Møtedato: 14.10.2020, kl.16.00

Møtestad: Kontrollutvalsekretariatet sine lokalar i Lerstadvegen 545.

Møtet vart leia av Bente Bruun.

Elles deltok:

Kåre A. Hanken, Knut Helge Vestre, Terri Senior og Jannicke Strømmen.

= 5 voterande

Frå kontrollutvalsekretariatet møtte dagleg leiar Bjørn Tømmerdal.

Frå Ålesund kommune deltok assisterande kommunalsjef Evy Kristin Sæth under orienteringa om tilskot til private barnehagar.

Frå kommunerevisjonen deltok oppdragsansvarleg revisor Veslemøy Ellinggard under sak 38/20 og forvaltningsrevisor Kurt Løvoll under sak 39/20.

Møtet starta med ei grundig orientering kring tilskot til private barnehagar og ei generell orientering kring gjeldande regelverk og rutinar. Assisterande kommunalsjef Evy Kristin Sæth gjekk gjennom ein presentasjon og utvalet sine medlemmar fekk høve til å stille spørsmål og diskutere tema under vegs.

Kontrollutvalet valde å ta orienteringa til vitande.

SAK 36/20 GODKJENNING AV MØTEBOK FRÅ MØTE 17. AUGUST 2020

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet godkjenner møteboka frå møtet 17. august 2020.

SAK 37/20 MELDINGAR

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet valde å ta melding nr. 1, «Rekneskapsrevisjon 2019 Ålesund kommune. Brev frå Møre og Romsdal Revisjon SA datert 29. september 2020» til vitande.

SAK 38/20 PRESENTASJON AV REVISJONSPLAN OG NYTT REVISJONSTEAM FOR ÅLESUND KOMMUNE

Sakspapir frå kontrollutvalsekretariatet datert 7. oktober 2020.

Ny oppdragsansvarleg revisor for Ålesund kommune, Veslemøy Ellinggard orienterte kontrollutvalet om arbeidet med revisjonsplan 2020 og presenterte ulike problemstillingar og tema som dei vil sjå nærmere på. Vidare fekk kontrollutvalet høyre om dei ulike personane som skal arbeide med revisjon for Ålesund kommune.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet tek orienteringa og revisjonsplanen 2020 til vitande.

SAK 39/20 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON

Sakspapir frå kontrollutvalsekretariatet datert 7. oktober 2020.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Innstilling til Ålesund kommunestyre:

1. Ålesund kommunestyre godkjenner kontrollutvalet sitt forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023 med følgande prioriterte fokusområde:
 1. Sjølvkost innan teknisk sektor
 2. Kvalitet innan pleie/omsorg
 3. Økonomistyring i oppvekstsektoren
 4. Rutinar for offentleg innkjøp
2. Ålesund kommunestyre gir kontrollutvalet mynde til å foreta endringar av planen i perioden om det er naudsynt.

SAK 40/20 FORSLAG TIL REGLEMENT FOR ÅLESUND KONTROLLUTVAL

Sakspapir frå kontrollutvalsekretariatet datert 7. oktober 2020.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Innstilling til Ålesund kommunestyre:

Ålesund kommunestyre vedtar kontrollutvalet sitt forslag til reglement.

Eventuelt:

- På neste møte i kontrollutvalet ønskjer utvalet ei orientering kring rutinar for politisk sluttbehandling av større byggeprosjekt i Ålesund kommune. Sekretariatet vil ta dette opp med kommunedirektøren.
- Ålesund kontrollutval er kjend med sak frå ÅKE angåande kjøp av brakkar. Kontrollutvalet er kjend med at ÅKE sitt syn på dette er delt med ordførar og kommunedirektør. Kontrollutvalet forventar at kommunestyre får same orientering.

Møtet var slutt kl. 19.00

Bente Bruun

Leiar

(sign.)

Jannicke Strømmen

Medlem

(sign.)

Knut Helge Vestre

Medlem

(sign.)

Kåre Alfred Hanken

Medlem

(sign.)

Terri Senior

Nestleiar

(sign.)

SAK 42/20 MELDINGAR TIL ÅLESUND KONTROLLUTVAL

Melding nr. 1 Engasjement brev frå Møre og Romsdal Revisjon SA

Melding nr. 2 Vedtak i Ålesund kommunestyre, sak 202/20, Plan for
forvaltningsrevisjon

Tilråding til vedtak:

Ålesund kontrollutval tek meldingane til vitande.

Bjørn Tømmerdal

Dagleg leiar

Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

Til kontrollutvalget i Ålesund kommune

Engasjementsbrev - Ålesund kommune

1. Innledning

Møre og Romsdal Revisjon SA er valgt til revisor for Ålesund kommune. Revisjonen består av regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov og andre uttalelser og kontrollhandlinger, og omfatter revisjonen av kommuneregnskapet ev. konsolidert kommuneregnskap.

Med utgangspunkt i de revisjonsbestemmelserne som gjelder for kommuner og fylkeskommuner, herunder standarder for god kommunal revisjonsskikk, vil vi i dette brevet beskrive vår forståelse av revisjonsoppdraget, slik at utvalget får en oppfatning av rollefordeling og hva som kan forventes av oss.

Utførte revisjonshandlinger faktureres i henhold til medgått tid til fastsatte timesatser som vedtas i forbindelse med selskapets budsjettbehandling i årsmøtet.

2. Revisjonen - formål og innhold

Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov, jf. kommuneloven § 24-2. Revisjon av kommunal og fylkeskommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

Vi vil gjennomføre og rapportere resultatene av vår revisjon i henhold til god kommunal revisjonsskikk, som er en rettslig standard. Innholdet i dette begrepet er normert av kommunelovens bestemmelser om revisjon, tilhørende forskrifter og etablerte og anerkjente standarder på området. Som medlem av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) er vi underlagt jevnlige eksterne kvalitetskontroller.

Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år avgjøre en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget i samsvar med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19.

Ledelsenes ansvar

I henhold til kommuneloven er det kommunedirektøren som er ansvarlig for at kommunens interne administrative kontroll og økonomiforvaltning er ordnet på en betryggende måte og er gjenstand for betryggende kontroll. Det er også kommunedirektørens ansvar å utarbeide og fremme kommunens årsberetning og avlegge årsregnskapet i samsvar med bestemmelserne i kommuneloven, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. og god kommunal regnskapsskikk.

Kommunens ledelse har også ansvaret for at vi som revisor har ubegrenset tilgang til registrerte opplysninger, dokumentasjon og annen informasjon vi finner nødvendig for å kunne utføre vårt arbeid, herunder korrespondanse, kontrakter, protokoller m.v. Dette inkluderer også tilgang til systembeskrivelser og nødvendig veiledning.

Kommunestyret og kontrollutvalgets ansvar

Kommunestyret er kommunens øverste organ, og har det øverste ansvaret for å kontrollere den kommunale forvaltning. Kommunestyret velger selv et kontrollutvalg til å forestå løpende kontroll med den kommunale forvaltning på sine vegne. Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskap blir forsvarlig revidert. Videre skal kontrollutvalget påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Kontrollutvalget skal også påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper (eierskapskontroll).

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak, kommuneloven § 23-3.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. kommuneloven § 23-4.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide planer som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Planene skal baseres på en risikovurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper og av kommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Planene skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan deleger til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller basert på plan vedtatt av kommunestyret.

Innenfor forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er det NKRF som er det standardsettende organ. Grunnlaget og bakgrunnen for den enkelte forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll vil være beskrevet ved planlegging og rapportering av hvert oppdrag, slik at denne oppgaven ikke blir beskrevet ytterligere i dette brevet. Se for øvrig nærmere om rapportering under eget avsnitt.

Oppdragsansvarlig revisor utpekes av revisjonsenheten til hvert oppdrag i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Kontaktperson for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er Kurt A. Løvoll.

Regnskapsrevisjon

Når det gjelder regnskapsrevisjon vil grunnlaget for vårt arbeid i mindre grad være omtalt ved avrapportering, slik at vi her bruker noe mer plass på å beskrive vårt arbeid og grunnlaget for dette.

Årsregnskapet og de aktuelle delene av årsberetningen

I regnskapsrevisjonen er vår hovedoppgave å kontrollere om årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon og å avgjøre en uavhengig uttalelse (revisjonsberetning) om at revisor har betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon og at det er avgitt i samsvar med lov og forskrifter. I tillegg kontrollerer vi om den revisjonspliktiges ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

Vi kontrollerer om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever, og om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Vi ser også etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene er dekkende beskrevet i årsberetningen.

Årsregnskapet, herunder konsolidert årsregnskap, skal iht. kommuneloven § 14-6 være avgjort av kommunedirektøren innen 22. februar i året etter regnskapsåret. Årsberetningen skal avgis senest 31. mars. Kommunedirektørens ansvar omfatter også ansvar for at registrering, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger er innrettet på en ordentlig og oversiktlig måte.

Videre er det vår oppgave å se etter at kommunen har ordnet den økonomiske internkontrollen på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll.

Revisjonens utførelse og forholdet til intern kontroll

God communal revisjonsskikk innebefatter blant annet at vi kontrollerer utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, foretar analytiske vurderinger og andre revisjonshandlinger som vi etter forholdene finner hensiktsmessige.

På grunn av en revisjons iboende begrensninger, sammen med den interne kontrollens iboende begrensninger, er det alltid risiko for at ikke all vesentlig feilinformasjon i regnskapet avdekkes, selv om revisjonen er planlagt og utført i samsvar med god communal revisjonsskikk, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Ved vår risikovurdering vurderer vi de interne kontrollene som er relevant for kommunens eller enhetens utarbeidelse av årsregnskapet med det formål å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for effektiviteten av enhetens interne kontroll. Slike revisjoner eller gjennomganger kan avtales særskilt, enten på bestilling fra kontrollutvalget eller administrasjonen.

Generelt vil en effektiv intern kontroll (kommunens egen) redusere risikoen for at misligheter og feil vil oppstå uten å bli avdekket, men vil aldri kunne eliminere denne risikoen. Omfanget av vårt revisjonsarbeid vil for en stor del være avhengig av kvaliteten på, og effektiviteten av kommunens interne kontroll, samt regnskaps- og rapporteringsrutiner. Vi vil rapportere skriftlig om eventuelle vesentlige mangler i den interne kontrollen som er relevante for revisjonen av årsregnskapet og som vi har identifisert under revisjonen, se nærmere om dette under avsnittet rapportering.

Registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger

Når vi konkluderer om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i revisjonsberetningen, vil revisjonen være utført i samsvar med den internasjonale standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon». Denne standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå betryggende sikkerhet for at det ikke er vesentlige formelle mangler knyttet til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger. Slike vurderinger innebefatter gjennomføring av kontrollhandlinger for å innhente bevis om disse forholdene. De valgte kontrollhandlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for vesentlige mangler.

Ved vurderingen av ledelsens plikter med hensyn til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, innhenter revisor informasjon om kommunens interne rutiner for å vurdere samsvaret med lov, forskrift og god bokføringsskikk, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.

Forenklet etterlevelseskонтroll med økonomiforvaltningen

I samsvar med kommuneloven § 24-9 og god kommunal revisjonsskikk er det vår oppgave å se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Denne kontrollen skal gjennomføres med begrensede ressurser og baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering som legges fram for kontrollutvalget. Resultatet av kontrollen rapporteres i en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget som avgis senest 30. juni.

Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og avgis etter RSK 301 «Forenklet etterlevelseskонтroll med økonomiforvaltningen». Standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå moderat sikkerhet i uttalelsen om etterlevelse på det området som velges for kontroll.

Misligheter

Revisor bidrar gjennom revisjonen til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal revisor straks melde fra om det til kontrollutvalget i nummerert brev, dette fremkommer i kommuneloven § 24-7.

Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende nytt brev til kontrollutvalget. Revisor skal sende kopi av brevet til kommunedirektøren.

Andre bekreftelser enn revisjonsberetningen som inngår i oppdraget

Vi vil avgive følgende revisorbekreftelser mv. i samsvar med lov og god kommunal revisjonsskikk:

- Underskrift på kontrolloppstillingen for lønns- og pensjonskostnader (skatteforvaltningsforskriften § 7-2-11 – RF 1022).
- Merverdiavgift (mva/moms) - krav om kompensasjon (RF-0009)
- Antall psykisk utviklingshemmede
- Tilskudd ressurskrevende tjenester
- Andre løpende attestasjoner av løpende tilskuddsordninger etter avtale med kommuneadministrasjonen
- Kvalitetssikring av finansreglement og rutiner på finansområdet etter nærmere avtale med administrasjonen
- Ev. uttalelse om lovlighet av låneopptak etter nærmere avtale med administrasjonen
- Uttalelse om bygge- og investeringsprosjekter i henhold til kommunens reglement

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Veslemøy E. Ellinggard.

3. Innsynsrett og taushetsplikt

Revisor kan kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument hos kommunen og foreta de undersøkelser som revisor finner nødvendige for å gjennomføre oppgavene.

Både oppdragsansvarlig revisor og revisjonsmedarbeiderne har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13e. Dette følger av kommunelovens § 24-2 femte ledd. Taushetsplikten gjelder ubegrenset i tid, også etter at oppdraget er avsluttet.

Taushetsplikten er dog ikke til hinder for at kontrollutvalget får den informasjon om resultater av revisjonen som er nødvendige.

4. Rapportering og dialog

Engasementsbrev for revisjonsoppdraget utarbeides for hver valgperiode eller oftere dersom det er forhold som tilsier det.

Revisjonen utarbeider oppstartsbrev ved oppstart av det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjektet og eierskapskontrollen. Oppstartbrevene sendes administrasjonen.

Revisjonen rapporterer forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller til kontrollutvalget i egne rapporter.

Regnskapsrevisjonen rapporteres slik til kontrollutvalget:

1. Presentasjon av revisjonsstrategi ved inngangen til nytt revisjonsår
2. Oppsummering av årets revisjon og revisjonsresultater etter utført interimsrevisjon og ved avslutning av revisjonen
3. Revisjonsberetning
4. Nummererte brev (se nedenfor)
5. Skriftlig uttalelse om forenklet etterlevelseskонтroll

Vi legger vekt på å ha en god dialog med kontrollutvalget.

Nummererte brev

Vi kan gjennom regnskapsrevisjonen finne forhold som ikke blir påpekt i revisjonsberetningen, men som vi finner det nødvendig å påpeke i nummerert brev. Slike nummererte brev vil bli sendt til kontrollutvalget med kopi til kommunedirektøren. Kontrollutvalget har et ansvar for å påse at forhold som er påpekt av revisor blir fulgt opp.

I henhold til kommuneloven § 24-7 skal revisor påpeke følgende forhold i nummererte brev:

- a. vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b. vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c. vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d. manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e. enhver mislighet
- f. hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g. hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt opp i nummererte brev, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

Påpekning av mindre vesentlige feil eller mangler vil bli tatt opp direkte til administrasjonen gjennom tilbakemeldinger etter interims- og årsoppgjørsrevisjon.

Uttalelser fra kommunens ledelse

I forbindelse med årsavslutningen vil vi i henhold til god kommunal revisjonsskikk innhente en skriftlig uttalelse fra ledelsen om fullstendigheten og riktigheten av de opplysninger som gis i årsregnskapet. På samme måte er vi pålagt å innhente skriftlige uttalelser fra ledelsen om kjennskap til eller mistanke om misligheter mv. Disse uttalelsene vil innhentes fra administrasjonen.

I forbindelse med avslutningen av forenklet etterlevelseskонтroll av økonomiforvaltningen innhenter revisor en skriftlig uttalelse fra ledelsen for den aktuelle kontrollen.

5. Personvern

For å gjennomføre revisjonen og andre oppdrag under dette engasjementsbrevet, vil vi behandle personopplysninger slik det er beskrevet i vår personvernerklæring. Vi er behandlingsansvarlig etter personvernreglene for de personopplysningene vi behandler i forbindelse med oppdraget og vi inngår derfor ikke en databehandleravtale.

6. Andre tjenester

Vår organisasjon har medarbeidere med betydelig kompetanse og praksis innenfor mange fagområder. Dette gjør oss i stand til å yte kompetent veiledning til dere, og som medlem av NKRF kan vi også trekke på kompetansen i et stort fagmiljø. Vi bistår gjerne med veiledning innenfor intern kontroll, merverdiavgift, regnskapsføring, budsjetter, lov og forskrifter osv., så langt det lar seg gjøre innenfor vår oppgave som revisor.

Vi håper innholdet i dette brevet samsvarer med kontrollutvalgets forståelse av revisors rolle og ansvarsområder, og vi ser frem til et godt og konstruktivt samarbeid. Hvis noe er uklart eller utvalget har spørsmål, er det bare å ta kontakt.

Molde, 2. november 2020

Møre og Romsdal Revisjon SA

Veslemøy E. Ellinggard

oppdragsansvarlig revisor

Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS
Lerstadvegen 545
6022 ÅLESUND

Saksbehandlar:
Elin Moen
Tlf.

Dykkar referanse:

Vår referanse:
20/20842-3 20/118842

Dato:
27.11.2020

Plan for forvaltningsrevisjon - Ålesund kontrollutval. Melding om vedtak

Ålesund kommunestyre- 202/20, har i møte 10.11.2020 fatta følgjande vedtak:

Vedtak:

1. Ålesund kommunestyre godkjenner kontrollutvalet sitt forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2020 – 2023 med følgande prioriterte fokusområde:
 - a. Sjølvkost innan teknisk sektor
 - b. Kvalitet innan pleie/omsorg
 - c. Økonomistyring i oppvekstsektoren
 - d. Rutinar for offentleg innkjøp

2. Ålesund kommunestyre gir kontrollutvalet mynde til å foreta endringar av planen i perioden om det er naudsynt.

Nytt punkt 3.

Kommunestyret ber om sak i første halvår 2021 der administrasjonen legg fram planer for å redusere energiforbruket i kommunale bygg.

3. I arbeidet med sjølvkost innanfor teknisk sektor, ber kommunestyret om at kontrollutvalet gjer ei vurdering av kor stor del av sjølvkosten i byggesaker som skuldast klagebehandling.

Viser til telefonsamtale med spørsmål om det som står under nytt pkt 3 der kommunestyret ber administrasjonen legge fram sak i første halvår 2021 om å redusere energiforbruket i kommunale bygg. Det er avklart med kommunedirektøren at dette best bør handterast som eit oversendingsframlegg til kommunedirektøren som skal følgjast opp av formannskapet. Ordførar og kommunestyre vil bli orientert om dette.

Med helsing
Elin Moen
politisk sekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til
Astrid J. Eidsvik

Mottakarar
Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS Lerstadvegen 545 6022 ÅLESUND

SAK 43/20 OPPFØLGING AV KOMMUNESTYRET SITT VEDTAK OM PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON

Bakgrunn:

Ålesund kontrollutval gjorde i sitt møte 14. oktober 2020 (sak 39/20) vedtak om innstilling til Ålesund kommunestyre i saka om plan for forvaltningsrevisjon. Saka blei handsama i kommunestyret på deira møte 10. november 2020 (sak 202/20).

Kommunestyret valde å legge til eit nytt punkt 3 etter forslag frå Vebjørn Krogsæter (SP).

Kommunestyret sitt vedtak blei:

1. Ålesund kommunestyre godkjenner kontrollutvalet sitt forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2020 – 2023 med følgande prioriterte fokusområde:

- a. Sjølvkost innan teknisk sektor*
- b. Kvalitet innan pleie/omsorg*
- c. Økonomistyring i oppvekstsektoren*
- d. Rutinar for offentleg innkjøp*

2. Ålesund kommunestyre gir kontrollutvalet mynde til å foreta endringar av planen i perioden om det er naudsynt.

3. I arbeidet med sjølvkost innanfor teknisk sektor, ber kommunestyret om at kontrollutvalet gjer ei vurdering av kor stor del av sjølvkosten i byggesaker som skuldast klagebehandling

Vurdering:

Ålesund kommune har no ei godkjent plan for forvaltningsrevisjon og neste trinn er å bestille ei prosjektplan frå Møre og Romsdal Revisjon SA.

I denne saka handlar det om å «spisse» tema og tydeleggjere målsettinga med ein forvaltningsrevisjon rapport.

I prosjektplanen som revisor utarbeider blir kontrollutvalet sine innspel operasjonaliserte med føremål og problemstillingar. Det er også viktig at det går fram kva kriterium revisjonen vil legge til grunn, metodebruk og planlagd tids- og ressursbruk. Då vil kontrollutvalet ha eit grunnlag for å vurdere ressursinnsats i høve til prosjektgjennomføring.

Innhaldet i ein prosjektplan

- bakgrunn
- føremål
- problemstillingar
- revisjonskriterium
- metode
- tids- og ressursbruk

Prosjektplanen blir send til sekretariatet, som ser til at planen er i samsvar med bestillinga frå kontrollutvalet. Kontrollutvalet handsamar prosjektplanen, og kan godkjenne han med eller utan endringar.

Dersom utvalet ynskjer vesentlege endringar i prosjektplanen som er lagd fram, vil det vere naturleg å be revisor om å utarbeide ein revidert plan som kan handsamast på etterfølgjande møte.

Dersom dette medfører store forseinkingar, kan kontrollutvalet gje kontrollutvalsleiar, eventuelt i samarbeid med kontrollutvalssekretæren, fullmakt til å godkjenne den reviderte planen.

Tilråding til vedtak:

Ålesund kontrollutval bestillar ein prosjektplan innanfor temaet «sjølvkost innan teknisk sektor» som grunnlag for ein forvaltningsrevisjon rapport. Ein ber kommunerevisjonen merke seg det nye punkt 3 som blei vedteken av kommunestyret.

Prosjektplanen skal leverast på neste møte i Ålesund kontrollutval (planlagt til onsdag 20. januar 2021) og være grunnlaget for bestilling av endelig rapport.

Bjørn Tømmerdal

Dagleg leiar

Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

SAK 44/20 PLAN FOR EIGARSKAPSKONTROLL FOR ÅLESUND Kommune

- Vedlegg:**
1. Plan for eigarskapskontroll Ålesund kommune
 2. Risiko- og vesentlegvurdering frå Møre og Romsdal Revisjon SA
 3. Ålesund kommunestyre sine orienteringar om ny eigarskapsmelding

Bakgrunn:

Kontrollutvalet skal ifølge kommunelova sjå til at det blir ført kontroll med forvaltninga av kommunen sitt eigarskap i selskapa som kommunen har eigarinteresse i og utarbeide ein plan for eigarskapskontroll i løpet av det første året etter at nytt kommunestyre er konstituert.

Planen skal være basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunen sine eigarinteresse i kommunen sine selskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut kor det er størst behov for eigarskapskontroll.

Oversikt over kommunen sine eigarinteresse finnes i vedlegget frå Møre og Romsdal Revisjon SA.

Vurdering:

Det vedlagte utkastet gir ein oversikt over kva som kan undersøkast i planperioden. Planen bygger på risiko- og vesentlighetsvurderinger som er utført av kommunen sin revisor, Møre og Romsdal Revisjon SA, samt innspel frå administrasjonen.

Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at kommunens ressursar til kontrollarbeid blir brukt mest mogleg målretta. Eigarskapskontrollane som vurderast i høve størst risiko og vesentlighet er prioritert og nærmare beskrive i den vedlagte planen.

Ei eigarskapsmelding fastset dei overordna prinsippa for eigarskapet i eit selskap. Ny kommunelov som vart gjeldande etter konstitueringa av kommunestyre hausten 2019 pålegg alle kommunar å utarbeide ei slik melding, jf. KL § 26 – 1.

Det er ein plan som seier noko om korleis kommunen skal utøva eigarskapet sitt i verksemder og kva mål og strategiar er ønskte frå kommunen som eigar.

Det er offentlege verdiar som blir forvalta, og då har offentlegheita både krav til å sjå korleis verdiane av fellesskapet blir forvalta og blir prioriterte, og dei folkevalde skal samtidig ha høve til å påverka vala som blir tekne.

Kommunen sine prinsipp for eigarstyring er eit sentralt punkt i ei slik melding. Det er viktig at kommunen har slike prinsipp og er bevisst og tydeleg i sin eigarstyring. At dette står i ein eigarskapsmelding, vil gjere det lett tilgjengeleg både for de i kommunen som skal drive eigarstyring, for det enkelte selskap og for offentlegheita.

Det er utarbeid eit utkast til plan for eigarskapskontroll for 2020-2023, jf. vedlegg.

Ein vil tilrå at kommunestyret først får utarbeid eigarskapsmelding for nye Ålesund kommune og slik sett får oversikt og kunnskap om kva prinsipp som i dag ligg føre for styringa av selskapa. Sjølv om kommunestyret gjorde vedtak 27. november 2019 om prinsipp for eigarstyring blir det sagt i denne saka at dette er mellombels til eigarskapsmelding for den nye kommunen er vedteken.

Dette arbeidet er godt i gang (sjå vedlegg 3 i denne saka) og er forventa å bli ferdig våren 2021. Når denne meldinga er vedtatt av Ålesund kommunestyre bør kontrollutvalet bruke denne for å velje kva selskap (er) ein bør prioritere. Dette er også i tråd med dei synspunkt som kjem fram i vurderinga frå kommunerevisjonen.

Forslag til spørsmål/vinkling er ikkje bindande for kontrollutvalet. Dette vil bli nærmare vurdert med oppstart av kvar enkelt eigarskapskontroll.

Endringar i risikobiletet kan gjere det nødvendig å gjere endringar i planen. Kontrollutvalet bør, slik kommunelova legg opp til, gis fullmakt til å foreta endringar i planen. Dersom kontrollutvalet ønsker å gjere endringar i vedteken plan skuldast det at risikobiletet har skift, eller at det har oppstått ekstraordinære forhold. Eventuelle endringsvedtak vil bli oversendt kommunestyret til orientering.

Det blir tilrådd at kontrollutvalet sluttar seg til vedlagte planutkast og oversende saka til behandling i kommunestyret med innstilling som foreslått.

Tilråding til vedtak:

Kontrollutvalet sluttar seg til det framlagte forslag til plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2023. Saka sendast kommunestyret med slik innstilling til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar plan for eigarskapskontroll 2020-2023. Første prioritet bør vere å få utarbeid ei eigarskapsmelding for Ålesund kommune i tråd med ny kommunelov. Kontrollutvalet bør vente med bestilling av eigarskapskontroll til denne meldinga er vedtatt i kommunestyret.
2. Kontrollutvalet får fullmakt til å gjere endringar i planen. Ei slik eventuell justering av planen bør bygge på eventuelle endringar i risikobiletet og dei signal som kjem fram i eigarskapsmeldinga.
3. Kontrollutvalet bør prioritere å være med på eigarskapskontrollar som blir initiert av andre kontrollutval i selskap som ein eig saman.

Bjørn Tømmerdal

Dagleg leiar

Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

PLAN FOR EIGARSKAPSKONTROLL ÅLESUND KOMMUNE 2020 - 2023

INNHOLD

Plan for eigarskapskontroll Ålesund kommune 2020 - 2023	1
Bakgrunn	2
Innhaldet i eigarskapskontrollen	3
Prioritering av eigarskapskontroll i den komande perioden	5
Gjennomføring og rapportering	6
Sluttord	6

BAKGRUNN

På landsbasis eksisterer ei stor mengde kommunale selskap. Dette set fokus på rolla til kommunane som samfunnsansvarlege eigarar. Kommunale selskap utøver aktivitetar på ei rekke område. Ved sida av eigedomsdrift og forretningsmessig tenesteyting er verksemd innan kraft- og vassforsyning eit vanleg forretningsområde for kommunale selskap i fylket vårt.

Kommunane har i aukande grad valt å bruka fristilte organisasjonsmodellar som selskap, samarbeid, stiftingar ol, for å løysa ulike kommunale oppgåver. Utviklinga synes å fortsetta i retning av auka bruk av fristilte organisasjonsformer. Dette gjer at organiseringa av den kommunale verksemda blir meir kompleks og fragmentert, og inneberer nye utfordringar både når det gjeld styring, kontroll og tilsyn.

På bakgrunn av denne utviklinga har kommunelova (KL) gitt kontrollutvalet ansvar for «å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eigarinteresser, gjer dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og anerkjente prinsipp for eigarstyring», jf. KL § 23-2, d) og 23-4.

Spørsmål om sjølve drifta av selskapa og som inneber analysar av korleis selskapet reit faktisk utøvar oppgåvene sine og som krevjar innsyn, må gjerast i form av ein forvaltningsrevisjon og er ikkje ein del av denne planen. Ein skal altså sjå til at den som utøver kommunen sine eigarinteresser gjer det i samsvar med kommunestyret sine vedtak og anerkjente prinsipp for eigarstyring.

Det er kontrollutvalet som ifølge KL har ansvar for å sjå til at det vert gjennomført eigarskapskontroll. I dette ligg det at kontrollutvalet har ansvar for at det vert utarbeidd ein plan for gjennomføring av eigarskapskontroll. Vidare har kontrollutvalet ansvar for å bestilla dei kontrollane som etter planen skal gjennomførast. Det er kommunestyret sjølv som vedtar planen. Planen gjeld for kommunestyreperioden 2020 – 2023, eller til ny plan ligg føre.

Utgangspunktet for eigarskapskontrollen er at kommunale selskap utfører ein stor del av kommunal tenesteproduksjon. Kommunen leverer tenester gjennom sitt eigarskap og dette krev ei balansert eigarstyring. På den eine sida skal selskapa driftast med tanke på å utnytte fordelar som ligg i at delar av forretningsdrifta er kommersiell. På den andre sida skal demokratisk styring og etterleving av gjeldande prinsipp i communal forvaltning ivaretakast.

Spørsmålet ein gjerne stiller seg i denne type kontrollar er om eigarstyring av kommunale selskap inneber for mykje fridom eller for sterk styring av selskapa. Utfordringa for kommunen er å utøve god demokratisk eigar- og selskapsstyring, og samtidig oppnå fordelane som ligg i organiseringa i selskapa.

INNHALDET I EIGARSKAPSKONTROLLEN

Det materielle kontrollarbeidet innanfor eigarskapkontrollen blir gjennomført av revisjonen. For eigarskapkontrollen vil derfor kravet om god kommunal revisjonsskikk gjelda. I forskrifta ligg det at rapport med utsegner, både frå det kontrollerte selskapet og kommuneadministrasjonen , skal bli sendt frå kontrollutvalet til kommunestyret for behandling og vedtak.

Kontrollutvalet blir seinare føresett å «sjå til» at kommunestyret sitt vedtak om eigarskapkontroll blir etterlevd i kommunen og halda kommunestyret orientert om dette.

Eigarskapkontroll som tilsynsform er avgrensa til å omfatta forvaltninga av eigarinteressene frå kommunen i selskapa, her under kontroll av om desse eigarinteressene blir tatt vare på i samsvar med vedtaka og føresetnadene til kommunestyret.

Eigarskapkontroll kan likevel gi grunnlag for ein seinare utvida forvaltningsrevisjon i tilfelle det blir avdekt forhold som indikerer behov for ein meir grundig gjennomgang av selskapet eller visse sider ved det.

Eigarskapskontrollen består i å sjå på korleis kommunens eigarinteresse i selskapet vert utøvd, og om utøvinga er i tråd med kommunestyrets vedtak og føresetnader. Kontrollen omfattar alle selskap der kommunen har eit eigarskap. Denne kontrollen går i liten grad på sjølve selskapet, bortsett frå å sjå til at det er rutinar for styrets rapportering til selskapets eigarorgan.

Eigarskapskontrollen omfattar følgjande:

- kontroll ved selskapsetableringa
- kontroll av at kommunestyret har etablert tydelege føringer for eigarskap

- kontroll av at kommunen har rutinar for å følgje opp og evaluerer eigarinteressene sine (f. eks. eigarskapsmelding, overordna eigarskapsstrategiar og generelle rutinar)
- kontroll av at den som tek vare på kommunens eigarinteresse opptrer i samsvar med kommunens vedtak og føresetnader (forvaltninga av kommunens eigarinteresser. Eit element er spørsmål til alle eigarrepresentantane i dei enkelte selskapa kommunen eig)

Nokon av spørsmåla som gjerne blir stilte til kommunen som forvaltar av offentlege interesser kan vera følgjande:

- kva er målsetjinga med eigarskapet til kommunen, er det etablert konkrete mål?
- kva er strategien til kommunen for å nå målsetjinga med det å eiga selskapet?
- tar strategien t.d. tilstrekkeleg omsyn til forventa framtidig utvikling?
- korleis blir strategien sett ut i livet, dvs. kor klar eller tydeleg er handlingsplanen eller andre gitte føringar for eigarskapet?
- fører kommunen kontroll med om målsetjinga blir nådd?
- korleis blir behandla avvik frå måla når/dersom resultata ikkje er som føresett?

I forhold til selskapa kan det som døme blir stilt følgjande spørsmål:

- tilfører selskapet gjennom dialog med eigar den nødvendige informasjonen til kommunen?
- får, svarer på og etterlever selskapet styringssignalene som kjem frå eigaren?
- har styret i selskapet den kompetansen som er naudsynt?
- korleis samsvarar selskapa sine verdiar med Ålesund kommune sine eigne sett av verdiar?
- tek selskapa omsyn til FN sine bærekraftsmål?

PRIORITERING AV EIGARSKAPSKONTROLL I DEN KOMANDE PERIODEN

Ålesund kommune sitt eigarskap i aktuelle selskap er både eigne eigde selskap og selskap som ein eig saman med andre kommunar. Det betyr at det kan være andre eigarkommunar set i gang eit prosjekt som Ålesund vert spurd om å delta i.

Til vanleg vert slike prosjekt sett i gang av dei største eigarane. Eit slikt døme er selskapskontrollen av ÅRIM (Ålesundregionens interkommunale miljøselskap) frå 2018 Ålesund kontrollutval handsama denne saka. Ein bør fortsette denne praksisen med å samarbeide med andre kommunar der ein eig selskap i lag.

Ein vil tilrå at kommunestyret først får utarbeid eigarskapsmelding for nye Ålesund kommune og slik sett får oversikt og kunnskap om kva prinsipp som i dag ligg føre for styringa av selskapa. Sjølv om kommunestyret gjorde vedtak 27. november 2019 om prinsipp for eigarstyring blei det sagt i den saka at dette er mellombels til eigarskapsmelding for den nye kommunen er vedteken.

Dette arbeidet er godt i gang (sjå vedlegg 3 i denne saka) og er forventa å bli ferdig våren 2021. Når denne meldinga er vedtatt av Ålesund kommunestyre bør kontrollutvalet bruke denne for å velje kva selskap (er) ein bør prioritere. Dette er også i tråd med dei synspunkt som kjem fram i vurderinga fra kommunerevisjonen.

Endringar i risikobildet kan gjere det nødvendig å gjere endringar i planen. Kontrollutvalet bør, slik kommunelova legger opp til, gis fullmakt til å foreta endringar i planen. Om kontrollutvalet ønsker å gjere endringar i vedtatt plan skuldas det at risikobildet har skiftet, eller at det har oppstått ekstraordinære høve. Eventuelle endringsvedtak vil bli oversendt kommunestyret til orientering.

GJENNOMFØRING OG RAPPORTERING

Sekretariatet er kontaktpunktet frå kontrollutvalet mot revisjonen og dialogpartnar undervegs i arbeidet med rapporten. Sekretariatet vil følgja med i status og framdrift i arbeida og at kontrollrapportar finst til avtalt tid og innanfor dei kostnadsrammene som gjeld.

Revisor skal gjennomføre eigarskapskontroll i samsvar med kontrollutvalets vedtak. Revisor skal forsikre seg om at kontrollutvalet og revisor har lik forståing av oppdraget, og at rammene er tilstrekkeleg klarlagt.

Videre skal revisor skal vurdere om kontrollutvalets vedtak lar seg gjennomføre. Dersom revisor finner det påkravd, må revisor avklare oppdraget nærmere med kontrollutvalet.

Dersom revisor ser behov for å endre problemstilling(ene) eller annet undervegs i ein slik grad at det har vesentleg betydning for gjennomføringa av oppdraget, skal dette avklarast med kontrollutvalet.

Revisor skal utarbeide en skriftleg prosjektplan for kvar eigarskapskontroll. Prosjektplanen skal redegjøre for problemstilling(er), kriteria eller grunnlaget for desse, og metodebruk.

Rapport om eigarskapskontroll i selskap bør behandlast på same måte som andre forvaltningsrevisjonar, med direkte rapportering til kommunestyra.

I den grad rapporten inneholder konkrete anbefalingar til eigarane (eigarskapskontrollen) eller selskapet (forvaltningsrevisjon) vil rapporten bli følgt opp av kontrollutvalet, og sak angåande oppfølging vil bli vidaresendt kommunestyret.

Ordninga med ein samordning av kontroller i selskapa som har fleire eigarar, skal i størst mogleg grad fortsette. Sekretariatet og revisor gjev rapport etter gjennomført selskapskontroll til kontrollutvalet.

SLUTTORD

Erfaring tilseier at risikobildet for eigarskap endrar seg forholdsvis raskt, og det er behov for en viss moglegheit til å respondere på utviklingar gjennom perioden. Dette bør imidlertid ikkje føre til at kontrollutvalet fråviker prinsippet om at bestilling av eigarskapskontroll skal være basert på vurderingar av risiko og vesentlighet, så eventuelle endringar bør gjerast med dette som bakgrunn.

RISIKO- OG VESENTLEGVURDERING

GRUNNLAG FOR PLAN FOR EIGARSKAPSKONTROLL FOR 2020-2023

ÅLESUND KOMMUNE

MØRE OG ROMSDAL REVISJON SA

Møre og Romsdal Revisjon SA er eit samvirkeføretak eigd av Aukra kommune, Aure kommune, Averøy kommune, Fjord kommune, Giske kommune, Gjemnes kommune, Hustadvika kommune, Kristiansund kommune, Molde kommune, Rauma kommune, Rindal kommune, Smøla kommune, Stranda kommune, Sula kommune, Sunndal kommune, Surnadal kommune, Sykkylven kommune, Tingvoll kommune, Vestnes kommune, Ålesund kommune og Møre og Romsdal fylkeskommune.

Selskapet utfører rekneskapsrevisjon, forvalningsrevisjon, eigarskapskontroll og andre revisjonstenester for eigarkommunane. Hovudkontoret ligg i Kristiansund med avdelingskontor i Molde og Ålesund.

FORORD

Møre og Romsdal Revisjon SA har etter avtale med Sunnmøre Kontrollutvalssekretariat IKS gjennomført risiko- og vesentlegvurdering av eigarskapen i kommunen. Dette er meint som grunnlag for utarbeiding av plan for eigarskapskontroll.

Ålesund, 30.11.2020

INNHOLD

1 Innleiing	5
1.1 Eigarskapskontroll	5
1.2 Metode og gjennomføring	5
2 Eigarskapsmelding og oversyn over selskap som kommunen eig.....	5
2.1 Eigarskapsmelding.....	5
2.2 Oversyn over selskap Ålesund kommune eig eller har eigarinteresse i	7
2.3 Politiske saker og tidlegare eigarskapskontrollar.....	12
3 Vurdering	16

1 INNLEIING

1.1 EIGARKAPSKONTROLL

Jf. Lov om kommunar og fylkeskommunar av 22.06.2018 § 23-2 skal kontrollutvalet som sjå til at det blir ført kontroll med forvaltninga av eigarinteressene kommunen har i selskap mv. som kommunen har eigarinteresser i. Dette blir omtala som eigarskapskontroll. I § 23-4 går det fram reglar om utarbeiding av risiko og vesentlegvurdering som grunnlag for plan for eigarskapskontroll.

Eigarskapskontroll blir definert slik i §23-4:

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Eigarskapsmelding vil vere eit viktig dokument ved utarbeiding av risiko og vesentlegvurderingar og plan for eigarskapskontroll. Ny kommunelov styrker kommunane si eigarstyring i høve kommunalt eigde selskap mv. Eit viktig grep er at det nå gjeld eit lovfesta krav om eigarskapsmelding jf. § 26-1. Her går det fram minimumskrav til innhald i meldinga, og at meldinga skal utarbeidast minst ein gong i valperioden og bli vedtatt av kommunestyret.

Eigarskapskontrollen skal vere med å sikre at kommunen utøver sitt eigarskap på ein profesjonell måte. Dette vil kunne gjere at kommunen kan påverke selskapet i ønska saker, at eventuelle medeigarar blir likebehandla og at selskapet sin uavhengighet blir oppretthalden.

1.2 METODE OG GJENNOMFØRING

Risiko- og vesentlegvurderinga er bygd på informasjon om Ålesund kommune – og dei tidlegare Ålesund, Haram, Skodje, Ørskog og Sandøy kommunar. Det er sett på politiske vedtak, tidlegare eigarskapsmelding, rekneskap og tidlegare eigarskapskontroller.

2 EIGARKAPSMELDING OG OVERSYN OVER SELSKAP SOM KOMMUNEN EIG

2.1 EIGARKAPSMELDING

KS rår til at eigarskapsmeldinga minimum bør ha desse hovudpunktta¹:

1. *Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeid.*
2. *Politisk styringsgrunnlag gjennom kommunens prinsipper for eierstyring*
3. *Juridisk styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformene.*

¹ https://www.ks.no/contentassets/fb95418a8bab40d69235844e212abb6f/ks-anbefalinger-eierstyring_digital.pdf

4. *Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene, herunder styringsdokumentene.*
5. *Selskapenes samfunnsansvar knyttet til miljø, likestilling, åpenhet, etikk osv*

Ålesund kommune har ikkje utarbeidd eigarskapsmelding. Av dei tidlegare kommunane var det berre gamle Ålesund som hadde eigarskapsmelding (juni 2015).

Det vart i kommunestyremøte 27.11.2019 vedteke prinsipp for eigarskap i nye Ålesund kommune:

1. *Kommunestyret tilrår prinsipp for eigarskap slik dei kjem fram i denne saka.*
2. *Prinsippa er fastsett mellombels inntil eigarskapsmelding for den nye kommunen er vedteke.*

Prinsippa som gjekk fram av saka var:

1. Det skal vere ein open kommunikasjon om kommunen sine eigarinteresser i alle selskap knytt til nye Ålesund kommune og eigarpostar skal kome fram i rekneskapen.
2. Prinsippet om meiroffentlegheit skal gjennomføras i alle selskap når ikkje anna lovgeving, forretningsmessige eller andre tilhøve tilseier at informasjonen skal vere unntatt offentlegheit.
3. Ålesund kommune skal vere ein tydeleg eigar og fremme eigarkrav basert på nærmere definerte formål og mål med eigarlaget i det einskilde selskap.
4. Dei einskilde selskapa skal ha etiske retningslinjer. Kommunen sine etiske retningslinjer skal nyttast i dei selskapa og føretaka der kommunen er eineigar, eventuelt med tillegg når selskapa ønsker fleire punkt.
5. Kommunen skal ha ein felles valkomité for alle heileigde selskap og føretak, uavhengig av selskapsform. Stiftingar der kommunane kan oppnemne styremedlemmer skal og omfattast av valkomitéen sitt arbeid. I ein overgangsperiode skal ein behalde dagens ordning i dei einskilde kommunane. Ordninga skal evaluerast innan 01.01.2021.
6. Alle styre der formannskapet ikkje er generalforsamling, skal oppnemnast av kommunestyret, etter innstilling frå formannskapet for ein periode på 2 år. Unntak er Ålesund Brannvesen KF og Møre og Romsdal 110-sentral KF der medlemmene vert oppnemnt for 4 år. (Berre styremedlemmer som har ein kompetanse som selskapet treng kan oppnemnast. Valkomitéen skal ikkje vektlegge partipolitisk tilhørsle.) Medlemmer av formannskapet er ikkje valbare til styre der formannskapet er generalforsamling. Medlemmer av kontrollutval er ikkje valbare til styre.
7. Varamedlemmer skal oppnemnast der dette er aktuelt. Varamedlemmer skal primært oppnemnast i nummerorden, men der eigarlaget tilseier det, skal det oppnemnast personlege varamedlemmer.
8. Så snart som mogeleg etter at val av styremedlemmer er gjennomført, skal det gjevast tilbod om opplæring i styrearbeid.
9. Det skal settast eit nøkternt nivå på leiarlønningar, pensjon, styrehonorar og anna godtgjersle i selskapa. Det skal vere ein open kommunikasjon kring desse tilhøva. Styra skal kvart år rapportere til eigar knytt til desse tilhøva.
10. Kommunen sin arbeidsgjærpolitikk skal gjelde for selskap og føretak der kommunen er eineigar.
11. Rolle- og ansvarsdeling mellom eigar, styre og dagleg leiing skal vere klargjort og følge prinsipp for god eigarstyring og selskapsleiing, slik det er nedfelt i KS sine tilrådingar.

12. Styret skal sørge for at det årleg vert gjennomført ein oppfølgingssamtale med dagleg leiar. I aksjeselskap skal styret gjennomføre ein årleg samtale med revisor, utan at dagleg leiar er til stades.
13. Saker til generalforsamlinga eller tilsvarende organ skal sendast, med forslag til saksliste og alle relevante saksdokument, til ordførar og rådmann 30 dagar før møtedato.
14. Dei største selskapa som kommunen eig skal årleg inviterast til bystyret for å orientere om selskapet sin strategi og andre viktige tema. I alle selskap bør det minst ein gong pr. år haldast eigarmøte.
15. Eigarskapsmeldinga skal oppdaterast etter behov, men skal handsamast av bystyret minst ein gong i valperioden.

Arbeid med eigarskapsmelding er sett i gang, og det er mellom anna oppnemnd politisk arbeidsgruppe. I kommunestyremøte 18.06.2020 vart det gjort følgjande vedtak:

1. *Kommunestyret tek orienteringa om status for arbeidet med ny eigarmelding til orientering.*
2. *Kommunestyret sluttar seg til opplegget for vidare arbeid med ny eigarmelding, og oppnemner følgjande fire kommunestyremedlemmer til ei intern arbeidsgruppe:*
 - Eva Vinje Aurdal*
 - Vebjørn Krogsæter*
 - Åse Kristin Ask Bakke*
 - Dag Olav Tennfjord*
 - Thorbjørn Fylling*
3. *Kommunestyret ber om at dei største selskapa og føretaka blir inviterte til kommunestyret for å presentere verksemda si, og at det lagast ein plan for slike presentasjonar så snart kommunestyret kjem i gang med fysiske møter*

I kommunestyremøtet 24.09.2020 var energiselskapa (Sandøy Energi, Ørskog Energi og Tafjord Kraft) for å presentere verksemdene sine.

Kommunedirektøren orienterte i kommunestyremøtet 15.10.2020 om status i arbeidet med eigarskapsmeldinga, og der det mellom anna vart orientert om kva selskap ein konsentrerte seg om i første omgang.

2.2 OVERSYN OVER SELSKAP ÅLESUND KOMMUNE EIG ELLER HAR EIGARINTERESSE I

Ålesund kommune har eit relativt omfattande eigarskap, og det er laga forskjellige oversyn over dette.

Årsrekneskapen 2019 for kommunane har i eigen note eit oversyn over aksjar og andelar som kommunen har i varig eige:

ÅLESUND:

Note 5 - Finansielle anleggsmidler (Aksjer og andeler).

SELSKAP	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Eierandel
ÅLESUND PARKERING AS	2	50 000	100 000	100,00 %
ADMINISTR.BYGG AS	2 100	1 000	2 350 560	100,00 %
HAREID FASTLANDSAMBAAND AS	215	1 000	215 000	6,25 %
ÅLES./GISKE BRUS.AS	750	1 000	750 000	13,16 %
MØREAKSEN AS	5 615	100	561 500	7,50 %
BRISK KOMPETANSESENTER AS	300	500	150 000	31,00 %
ÅLES.BOLIGBLAG A/L	202	100	20 200	
A/S NORDØYVEGEN	5	1 000	5 000	
EKSPORTVEGEN AS	60	5 000	300 000	16,95 %
MURITUNET AS	180	1 000	180 000	
DEN NORSKE MATFESTIVALEN AS *	102	11 000	120 000	
ÅLESUND KUNNSKAPSPARK AS	1 400	1 000	1 424 000	16,77 %
ÅKP BLUE INNOVATION ARENA AS	2	100 000	200 000	1,92 %
A/L BIBLIOTEKSENTR.	30	300	9 000	
VEKST ÅLESUND AS	5	50 000	250 000	100,00 %
TAFJORD KRAFT AS	20 034	20 000	460 664 088	50,09 %
EGENKAPITALINNSKUDD KLP		-	99 186 981	
EGENKAPITALINNSKUDD ÅRIM IKS		224 000	224 000	44,80 %
ÅKNES/TAFJORD BEREDSKAP IKS		297 500	297 500	
ÅLESUND OG SUNNMØRE GUIDE SERVICE AS	20 000	10	200 000	2,50 %
SUNNMØRE VEGINVEST AS	160	1 000	160 000	12,57 %
STORFJORDSAMBAAND ASA	15	1	15 000	9,94 %
HAMNSUNDSAMBAAND AS	2	11 000	22 000	10,53 %
ROVDEFJORDBRUA AS	10	5 000	50 000	
TEATERET VÅRT	24	2 000	48 000	
THE NORTH WEST AS **	7 220	3 100	1 737 000	
UTVIKLINGSFORUM FOR ÅLESUND LUFTHAVN, VIGRA AS	1	25 000	25 000	
BINGSA GJENVINNING AS	57 127	1 000	57 127 193	100,00 %
MØRE OG ROMSDAL REVISJON SA			500 000	
SUM BOKFØRT VERDI			626 892 022	

Ingen av aksjeselskapene er notert på Oslo Børs og offisiell markedsverdi er ikke tilgjengelig.

* Aksjer i Den norske matfestivalen AS er kjøpt i to omganger: 2 aksjer á kr 10.000,- og 100 aksjer á kr 1.000,-.

** Aksjer i The North West AS er kjøpt i flere omganger: 6870 aksjer á kr 100,- og 350 aksjer á kr 3.000,-.

Eit raskt søk på proff.no gir følgande oversyn over aksjeselskap der tidlegare Ålesund kommune var aksjonær:

Sørsida Utvikling AS, 500 aksjar, andel 100%

Ålesund Kommunes Administrasjonsbygg AS, 2 100 aksjar, andel 100%

Ålesund Parkering AS, 2 aksjar, andel 100%

Vekst Ålesund AS, 5 aksjar, andel 100%

Bingsa Gjenvinning AS, 1 000 aksjar, andel 100%

The North West AS, 350 aksjar, andel 72,165%

Brisk Kompetansesenter AS, 300 aksjar, andel 31,25%

Tafjord Kraft AS, 12 343 B-aksjar, andel 30,857%

Tafjord Kraft AS 7 691 A-aksjar, andel 19,228%

Åkp AS, 1 400 aksjar, andel 16,766%

Hamnsundsambandet AS, 2 aksjar, andel 10,526%

AS Regioneatret i Møre og Romsdal, 24 aksjar, andel 8%
 Møreaksen AS, 5 525 aksjar, andel 7,464%
 Hareid Fastlandsamband AS, 215 aksjar, andel 2,834%
 Utviklingsforum For Ålesund Lufthavn, Vigra AS, 1 aksje, andel 2,439%
 Åkp Blue Innovation Arena AS, 2 aksjar, andel 1,923%

HARAM:

Notar – Aksjar og andeler i varig eige

AKSJAR OG ANDELER I VARIG EIGE:

Kommunens aksjar og andeler utanom dei heileigde kommunale selskapa, bokført kr	28 639 649	
Dei største her er:	Andel	
KLP (eigenkapitaltilskot)	22 464 899	
Møre og Romsdal såkornfond	8 %	3 750 000

(Under avvikling, rest av kommitert kapital på til sammen 7,5 mill vil ikkje bli krevd.)

Aksjer i Nordøyvegen AS, Åles. og Giske bruselskap, Storgata Prospekt AS og Sunnmøre veginvest AS er nedskrevet da selskapene er opphørt.

Alle selskapa går spesifikt fram av balanserekneskapet.

Heileigde selskap;	Andel	
Brattvåg tannlegekontro AS	100 %	100 000
Haram bygdebok AS	100 %	14 100 000
Haram industrier AS	100 %	2 950 000

Eit tilsvarande søker på proff.no gir også oversyn over aksjeselskap der tidlegare Haram kommune var aksjonær. Dette er ei relativt lang liste, og dei fleste på lista ser ut til å vere finansplasseringar. Dersom vi ser bort fra desse finn vi følgande:

Haram Bygdebok AS, 1 410 aksjar, andel 100%
 Brattvåg Tannlegekontor AS, 10 aksjar, andel 100%
 Løvsøy Industrihus AS, 250 aksjar, andel 37,594%
 Hamnsundsambandet AS, 2 aksjar, andel 10,526%
 Møre og Romsdal Såkornfond AS, 37 500 aksjar, andel 8,324%
 Møreaksen AS, 5 335 aksjar, andel 7,207%
 Utviklingsforum For Ålesund Lufthavn, Vigra AS 1 aksje, andel 2,439%
 Åkp AS, 200 aksjar, andel 2,395%
 Hareid Fastlandsamband AS, 37 aksjar, andel 0,488%

SKODJE:

Note 4 – Aksjar og andeler til varig eige

Alle tal i kroner	Balanseført verdi 31.12.2019	Balanseført verdi 31.12.2018
Note 4 Aksjer og andeler i varig eige		
Selskapets namn		
Nordvest nett as	15 298 156	15 298 156
Norske skogindustrier ASA	2 500	2 500
Muritunet AS	75 000	75 000
Møreaksen as	10 000	10 000
AS Storfjordsambandet	5 000	5 000
Hareid fastlandsamband AS	20 000	20 000
The north west as	218 500	218 500
Eigenkapital ÅRIM	20 000	20 000
Utviklingsforum for Ålesund lufthavn as	25 000	25 000
Møre og Romsdal revisjon SA	84 000	
Sum	15 758 156	15 674 156

Søk på Proff.no for Skodje:

Ørskog Energi AS, 974 aksjar, andel 48,7%

Utviklingsforum For Ålesund Lufthavn, Vigra AS, 1 aksje, andel 2,439%

Hareid Fastlandsamband AS, 20 aksjar, andel 0,264%

Møreaksen AS, 10 aksjar, andel 0,014%

ØRSKOG:

Note 5 Aksjar og andre finansielle anleggsmidlar

Selskapets navn	Hen-visning balansen	Eierandel i selskapet	Balanseført verdi 31.12.2019	Balanseført verdi 01.01.2019
KLP	22168001		kr 9 295 775	kr 8 532 251
Åknes/Tafjord Beredskap IKS	22168004		kr 297 500	kr 297 500
Vekst Ørskog AS	22168008	100 %	kr 300 000	kr 300 000
Tafjord Kraft AS	22168010	2,52 %	kr 10 080 000	kr 10 080 000
Ørskog Energi AS	22168011	31,30 %	kr 6 853 135	kr 6 853 135
Møre og Romsdal Revisjon SA	22168015		kr 63 000	
Ålesund kunnskapspark AS	22170007		kr 101 500	kr 101 500
The North West AS	22170010		kr 159 200	kr 159 200
Utviklingsforum Ålesund Lufthavn Vigra AS	22170011		kr 25 000	kr 25 000
Andre selskap			kr 110 530	kr 110 530
Sum			kr 27 285 640	kr 26 459 116

Det er kjøpt andelar i KLP 2019 for kr 763.524.

Det er kjøpt andelar i Møre og Romsdal Revisjon SA for kr 63.000 i 2019.

Andelar for kr 10.100 er nedskreve med bakgrunn i at selskapet ikkje eksisterer pr 31.12.2019 (Sunnmøre målkontor kr 100 – Sunnmøre Veginvest AS kr 10.000).

Søk på Proff.no for Ørskog:

Vekst Ørskog AS, 3 000 aksjar, andel 100%
Ørskog Energi AS, 626 aksjar, andel 31,3%
Utviklingsforum For Ålesund Lufthavn, Vigra AS, 1 aksje, andel 2,439%
Tafjord Kraft AS, 672 B-aksjar, andel 1,68%
Tafjord Kraft AS, 336 A-aksjar, andel 0,84%
Åkp AS, 100 aksjar, andel 1,198%
Hareid Fastlandsamband AS, 1 aksje, andel 0,013%

SANDØY:

Note 5 – Aksjar og andre finansielle anleggsmidlar

Selskapets navn	Eierandel i selskapet	Balanseført verdi 31.12.2019	Balanseført verdi 01.01.2019
Bergmoprodukter A/S	0,8 %	kr 9 000	kr 9 000
A/S Norøyvegen	41,5 %	kr 2 960 000	kr 2 960 000
Møreaksen A/S	> 1,0 %	kr 6 500	kr 6 500
Samspleis A/S	1,1 %	kr 40 000	kr 40 000
KLP-egenkapital		kr 5 286 401	kr 4 877 250
Sandøy Energi AS	100,0 %	kr 1 000 000	kr 1 000 000
Håp i Havet Eiendom A/S	51,0 %	kr 1 275 001	kr 1
Øyvon A/S	100,0 %	kr 110 000	kr 110 000
Hareid fastlandssamband AS	0,1 %	kr 10 000	kr 10 000
Muritunet A/S	0,2 %	kr 29 000	kr 29 000
Destinasjon Molde og Romsdal A/S	2,9 %	kr 17 066	kr 17 066
Utviklingsforum for Ålesund Lufthamn	2,5 %	kr 25 000	kr 25 000
The North West AS	3,4 %	kr 105 100	kr 105 100
Møre og Romsdal Revisjon SA	-	kr 63 000	kr -
Sum		kr 10 936 068	kr 9 188 917

Kommunen har også andelen av aksjar i KLP med kr. 409.151, og betalt andelskapital i Møre og Romsdal Revisjon SA med kr. 63.000,- ihht. Innbyggjartal i kommunen. Kommunen har også forhøgd aksjekapitalen i Håp i Havet Eigedom AS med kr. 1.275.000,-.

Søk på Proff.no for Sandøy:

Sandøy Energi AS, 1 000 aksjar, andel 100%
Øyvon AS, 100 aksjar, andel 100%
Utviklingsforum For Ålesund Lufthavn, Vigra AS, 1 aksje, andel 2,439%
Visit Nordmøre & Romsdal AS, 17 066 aksjar, andel 1,667%
Astero AS, 18 aksjar, andel 0,753%
Hareid Fastlandsamband AS, 10 aksjar, andel 0,132%
Møreaksen AS, 65 aksjar, andel 0,088%

2.3 POLITISKE SAKER OG TIDLEGARE EIGARSKAPSKONTOLLAR

Kommunestyret handsamer med jamne mellom saker knytt til eigarskap i aksjeselskap (AS) og interkommunale selskap. Gjennomgang av saker i kommunestyret og fellesnemnda frå 01.01.2018 viser at det har vore oppe ei rekke saker anten som referatsaker eller eigne saker (har ikkje tatt med ein god del saker som gjeld interkommunale samarbeid i oversikten under):

Ålesund

- Endring av selskapsstruktur i Brisk kompetanse AS – godkjenning frå Ålesund kommune (Kommunestyret 10.11.2020, sak 201/20)
- Eigarskapsmelding – Orientering om status i arbeidet (Kommunestyret 15.10.2020, sak 169/20)
- Orienteringar mv frå energiselskapa i kommunestyremøte 24.09.2020 – Sandøy Energi, Ørskog Energi og Tafjord Kraft
- Ny selskapsavtale ÅRIM IKS (Kommunestyret 18.06.2020, sak 084/20)
- Landstraum til cruise i Ålesund – etablering av aksjeselskap (Kommunestyret 07.05.20, sak 059/20)
- Godkjenning av ny selskapsavtale for Sunnmøre kontrollutvalssekretariat IKS (Kommunestyret 07.05.2020, sak 061/20)
- Landstraum til cruiseskip – opprettelse av aksjeselskap for utbygging (Kommunestyret 13.02.2020, sak 013/20)
- Ny selskapsavtale for ÅRIM IKS – ny høyringsrunde (Kommunestyret 13.02.2020, sak 021/20)
- Interkommunalt arkiv IKA – selskapsavtale og val til representantskapen (Kommunestyret 13.03.2020, sak 026/20)
- Prinsipp for eigarskap i nye Ålesund kommune (Kommunestyret 12.12.2019, sak 044/19)
- Åknes/Tafjord beredskap IKS (Kommunestyret 12.12.2019, sak 060/19)
- Oppnevning av representantskap til Sunnmøre kontrollutvalssekretariat IKS (Kommunestyret 12.12.2019, sak 073/19)
- Sekretariatsfunksjon for kontrollutvalssekretariatet (Fellesnemnda 13.06.2019, sak 026/19)
- Ny selskapsavtale ÅRIM IKS – oppnemning av forhandlingsutval (Fellesnemnda 04.10.2018, sak 041/18)

Gamle Ålesund:

- Endring av organisasjonsform for Sunnmøre friluftsråd til kommunalt oppgåvefellesskap (Bystyret 05.12.2019, sak 120/19)
- Konstituering av ny styreleder i Vekst Ålesund AS frem til nyvalg skjer våren 2020 (Formannskapet 02.12.2019, sak 076/19)
- Sak om eierstrategier for ÅRIM, Tafjord Kraft Varme AS og Bingsa Gjenvinning AS (Bystyret 26.09.2019, sak 106/19)
- Sak om eierstrategier for ÅRIM, Tafjord Kraft Varme AS og Bingsa Gjenvinning AS (Bystyret 29.08.2019, sak 085/19)
- Protokoll fra generalforsamling i Hamnsundsambandet AS (Formannskapet 20.08.2019, referatsak 044/19 - 3)
- Vararepresentantordningen i styret i Tafjord Kraft AS (Formannskapet 20.08.2019, referatsak 044/19 - 15)
- Endring av selskapsavtale for Sunnmøre Kontrollutvalssekretariat IKS (Bystyret 20.06.2019, sak 073/19)

- Etablering av utviklingsselskap for videre utvikling av Ålesunds sørside (Bystyret 20.06.2019, sak 074/19)
- VS: Eksportvegen AS – protokoll generalforsamling 6.mai 2019 (Formannskapet 28.05.2019, referatsak 036/19 – 2)
- Årsmelding for ÅRIM 2018 (Formannskapet 28.05.2019, referatsak 036/19 – 3)
- Innkalling til generalforsamling – Brisk kompetansesenter (Formannskapet 07.05.2019, referatsak 032/19 – 10)
- Årsmøte i ÅRIM IKS 29.04.2019 – merknader til sakene (Bystyret 04.04.2019, sak 030/19)
- Eksportvegen AS – særutskrift av protokoll styremøtet 18.mars 2019 sak 14 (Formannskapet 02.04.2019, referatsak 027/19 – 2)
- Innkalling til generalforsamling i Storfjordsambandet (Formannskapet 02.04.2019, referatsak 027/19 – 6)
- Høringsuttalelse til forslag til ny selskapsavtale for ÅRIM (Bystyret 07.03.2019, sak 021/19)
- Etablering av nytt foretak for kommunerevisjonen (Bystyret 07.03.2019, sak 022/19)
- Generalforsamling i Tafjord Kraft AS – Utsendinger fra Ålesund formannskap (Formannskapet 05.03.2019, sak 013/19)
- Stiftelse av Bingsa Gjenvinning AS (Bystyret 06.12.2018, sak 147/18)
- Budsjett 2019 for ÅRIM – konsekvensar av representantskapet sitt vedtak (Formannskapet 04.12.2018, referatsak 110/18 – 1)
- Konsekvensar for Eksportvegen ved å stå utenfor regionalt bompengeselskap – Kopi av brev til Eksportvegen (Formannskapet 04.12.2018, referatsak 110/18 – 5)
- Representantskapet i ÅRIM IKS – saker til behandling (Formannskapet 13.11.2018, sak 106/18)
- Oppnevnelse av interimstyre til det nye aksjeselskapet i Bingsa (Formannskapet 23.10.2018, sak 100/18)
- Brisk – Årsmelding og regnskap 2017 (Formannskapet 21.08.18, referatsak 075/18 – 1)
- Hamnsundsambandet AS. Info til aksjeeierne (Formannskapet 21.08.18, referatsak 075/18 – 4)
- Den norske Matfestivalen – kapitalutvidelse (Formannskapet 21.08.2018, sak 083/18)
- Konverteringsrett ansvarlig lån Tafjord Kraft AS (Bystyret 21.06.2018, sak 077/18)
- Etablering av Utviklingsforum for Ålesund lufthavn Vigra (Bystyret 07.06.2018, sak 066/18)
- Protokoll – representantskapsmøte Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS (Formannskapet 29.05.18, referatsak 046/18 – 4)
- Generalforsamling i Tafjord Kraft AS – Utsendinger fra Ålesund formannskap (Formannskapet 29.05.2018, sak 052/18)
- Hamnsundsambandet AS – tilskudd til videre drift og ferdigstillelse av kommunedelplan (Formannskapet 29.05.2018, sak 055/18)
- Omdanning av Næringsdrift avfall til aksjeselskap – ÅRIM si rolle (Formannskapet 08.05.2018, referatsak 039/18 – 1)
- Årmøte i ÅRIM 2018 (Formannskapet 17.04.2018, sak 037/18)
- Sak fra kontrollutvalget: Eierskapskontroll for Ålesundsregionens interkommunale miljøselskap IKS (ÅRIM) (Bystyret 22.03.18, sak 025/18)
- Forvarsel om representantskapsmøte i Sunnmøre kontrollutvalssekretariat (Formannskapet 20.03.2018, referatsak 025/18 – 1)
- ÅKP Blue Innovation Arena AS (Formannskapet 06.03.2018, referatsak 017/18 – 3)
- Kopi av innkalling til representantskapsmøte i Kommunerevisjonsdistrikt nr. 3 (Bystyret 01.02.2018, referatsak 001/18 – 1)

Haram:

- Representasjon frå kommunane i dei styrande organa til Sunnmøre friluftsråd (Kommunestyret 05.12.2019, referatsak 004/19)
- Haram Industrier – Spørsmål om aksjekapital (Kommunestyret 20.06.2019, sak 041/19)
- SaHara interkommunale vassverk IKS – oppløsing (Kommunestyret 20.06.2019, sak 042/19)
- Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS (SKSIKS) – endring av selskapsavtale (Kommunestyret 09.05.2019, sak 033/19)
- Ny selskapsavtale ÅRIM – høyringsuttale frå Haram (Kommunestyret 14.03.2019, sak 012/19)
- Etablering av nytt revisjonsselskap – Samanslåing (Kommunestyret 14.03.2019, sak 015/19)
- Utviklingsforum for Ålesund lufthavn Vigra AS – Stiftelsesdokument endelig med signaturer (Kommunestyret 31.01.2019, referatsak 002/19)
- Utviklingsforum for Ålesund lufthavn Vigra AS (Kommunestyret 21.06.2018, sak 049/18)
- Hamnsundsambandet – Finansiering av vidare arbeid (Kommunestyret 22.03.2018, sak 014/18)
- Sunnmøre regionråd – referatsak til kommunestyret (Kommunestyret 22.03.2018, referatsak 003/18)

Skodje:

- Årsmelding for ÅRIM 2018 (Kommunestyret 11.06.2019, referatsak 46/19.2)
- Godkjenning av fusjon mellom Kommunerevisjonsdistrikt nr. 3 i Møre og Romsdal og Møre og Romsdal Revisjon IKS (Kommunestyret, 14.03.2019, sak 14/19)
- Orientering om Storfjordsambandet AS (Formannskapet 23.10.2018, orienteringssak 88/18)
- Etablering av Utviklingsforum for Ålesund lufthavn Vigra AS (Kommunestyret, 07.06.2018, sak 34/18)
- Val av vararepresentant til representantskapet for Sunnmøre Regionråd (Formannskapet, 06.03.2018 sak 25/18)

Ørskog:

- Godkjenning av selskapsavtale – IKA Møre og Romsdal (Kommunestyret 29.08.2019, sak 53/19)
- Informasjon til aksjeeierne om endring i styret i Tafjord Kraft AS (Kommunestyret 29.08.2019, referatsak 32/19)
- Framlegg til ny selskapsavtale for Sunnmøre kontrollutvalssekretariat IKS (Kommunestyret 13.06.2019, sak 43/19)
- Protokoll – representantskapsmøte Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS (Kommunestyret 13.06.2019, referatsak 24/19)
- Etablering av nytt revisjonsselskap (Kommunestyret 21.03.2019, sak 17/19)
- Høyringsuttale til ny selskapsavtale for ÅRIM (Kommunestyret 21.03.2019, sak 18/19)
- Protokoll frå representantskapsmøte nr. 1-2019 i Sunnmøre Regionråd (Kommunestyret 21.03.2019, referatsak 11/19)
- Møtebok frå representantskapet den 18.12.2018 – Åknes/Tafjord Beredskap (Kommunestyret 21.02.2019, referatsak 05/19)
- Presentasjon frå eigartur og studietur for styret og representantskapet i ÅRIM (Kommunestyret 01.11.2018, referatsak 55/18)
- Protokoll frå møte nr. 3-2018 i representantskapet i Sunnmøre Regionråd (Kommunestyret 01.11.2018, referatsak 56/18)
- Tilbod om sal av aksjar i Vitafjord AS (Kommunestyret 27.09.2018, sak 76/18)
- Konverteringsrett ansvarleg lån Tafjord Kraft AS (Kommunestyret 30.08.2018, sak 65/18)

- Møtebok representantskapsmøte 15.06.2018 – Åknes Tafjord (Kommunestyret 30.08.2018, referatsak 43/18)
- Rapport om fond og ÅRIM (Kommunestyret 30.08.2018, referatsak 44/18)
- Etablering av Utviklingsforum for Ålesund lufthavn Vigra AS (Kommunestyret, 21.06.2018, sak 48/18)

Sandøy:

- Håp i Havet eiendom AS (Kommunestyret 23.10.2019, sak 2019/85)
- Håp i Havet eiendom AS – badeland (Kommunestyret 19.09.2019, sak 2019/60)
- Ansvarleg lån Sandøy Energi (Kommunestyret 19.09.2019, sak 2019/67)
- Protokoll – representantskapsmøte Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS (Kommunestyret 27.06.2019, referatsak 2019/08)
- Sunnmøre kontrollutvalssekretariat – endring av selskapsavtale (Kommunestyret 27.06.2019, sak 2019/50)
- SAHARA – interkommunale vassverk – oppløsning av selskapet (Kommunestyret 27.06.2019, sak 2019/51)
- Ny selskapsavtale ÅRIM – høyringsuttale (Kommunestyret 07.03.2019, sak 2019/13)
- Kommunerevisjon – etablering av samvirkeføretak (Kommunestyret, 07.03.2019, sak 2019/16)
- Orientering om Storfjordsambandet AS (Formannskapet 23.10.2018, orienteringssak 88/18)
- Etablering av Utviklingsforum for Ålesund lufthavn Vigra AS (Kommunestyret, 28.06.2018, sak 2018/40)
- Sunnmøre Regionråd – referatsak til kommunestyret (Kommunestyret, 22.03.2018 referatsak 2018/06)
- Håp i Havet – val av styrrepresentantar (Kommunestyret 01.03.2018, sak 2018/11)

Det vart i 2018 utarbeidd både forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll av ÅRIM IKS, etter bestilling fra Ålesund kontrollutval.

I eigarskapskontrollsaken gjorde Ålesund bystyre følgande vedtak:

1. Bystyret tar rapporten til orientering.
2. Bystyret ber rådmannen om å legge fram en sak om oppgavefordelingen mellom ÅRIM og Bingsa Næring.
3. Bystyret ber rådmannen om å legge fram en sak om samordning av strategiene for ÅRIM, Bingsa Næring og Tafjord Kraftvarme AS innen utgangen av 2019.
4. Bystyret ber rådmannen om å vurdere å ta et initiativ ovenfor Sunnmøre Regionråd med sikte på å gi dem en rolle i opplæringen av politikere som har verv i styrende organer, og eventuelt vurderer andre funksjoner regionrådet kan ha i forhold til eierskapsstyringen.

I etterkant av dette vart punkt 2 i vedtaket følgt opp ved at Bingsa Gjenvinning as vart oppretta.

I bystresak 106/19 26.09.2019, vart vedtaket vidare følgt opp med «Sak om eierstrategier for ÅRIM, Tafjord Kraft Varme AS og Bingsa Gjenvinning AS». Det vart gjort følgande vedtak:

1. *Bystyret tar sak vedrørende eierstrategier for ÅRIM, Tafjord Kraftvarme as og Bingsa Gjenvinning as til orientering.*
2. *Bystyret viser til det enkelte selskaps vedtekter og formål, samt gjeldende selskaps- og samarbeidsavtaler, og mener at selskapenes rolle og oppdrag hovedsakelig er tydelig nok avklart til at kommunen kan utøve sitt eierskap videre på en fornuftig måte.*

3. *Bystyret ber om at det arbeides videre med formelle og praktiske forhold som må avklares for at selskapene skal kunne ha godt samarbeid og avklarte konkurranseforhold der dette er aktuelt. Herunder må selskapsavtalen for ÅRIM avklare spørsmålet om eierskap til innsamlet husholdningsavfall.*
4. *Bystyret viser til vedtatte mål for arbeidet med klima og energi i kommunen, og understreker at hel- og deleide selskaper som driver med avfall, gjenvinning og energi forventes å bidra aktivt for å redusere utslipp og nå klimamålene. Selskapenes aktiviteter skal ses i sammenheng, og det forventes at selskapene samarbeider om løsninger som sikrer best mulig samlet effekt på målene.*
5. *Bystyret ber nye Ålesund om å ha fokus på hvordan eierskapet i de tre bedriftene kan bidra til at kommunen når sine miljø- og klimamål.*

3 VURDERING

Aktuelle tema å vurdere vil kunne vere om

- kommunen har tydelege prinsipp for utøving av eigarskap
- kommunen har føringar på habilitet
- Praktisering av offentlegheit
- Føremålet med eigarskap er klart
- Kontroll av om selskap når sine mål
- Kommunestyret sine vedtak blir følgde
- Føringar for kompetanse styresamsetning

Kommunen har utarbeidd førebelse prinsipp for eigarskap der det mellom anna er føringar på offentlegheit og litt om styresamsetning. Men det er ikkje utarbeidd eigarskapsmelding med eit samla godt og transparent oversyn over selskap og styringssignal/strategiar. Det blir arbeid med slik eigarskapsmelding på ein måte som ser ut til å involvere politisk leiing og kommunestyret på ein etter vår vurdering god måte. Ny eigarskapsmelding skal leggast fram for kommunestyret våren 2021.

Det kan ut frå dette vere fornuftig å vurdere å vente til ny eigarskapsmelding er vedteken, og då anten generelt og/eller for enkelte selskap vurdere å sjå nærare på:

- Korleis Ålesund kommune utøvar sitt eigarskap
- Korleis Ålesund kommune og andre eigarkommunar utøvar sitt eigarskap i fellesskap

Eigarskapsmelding - Orientering om status i arbeidet

Dokumentinformasjon:

Saksbehandlar: Regine Bruteig
E-post: postmottak@alesund.kommune.no

Arkivsak: 19/107
Jurnalpost: 20/90272

Behandling:

Saksnummer:	Utval:	Dato:
167/20	Ålesund formannskap	29.09.2020
169/20	Ålesund kommunestyre	15.10.2020

167/20 - Ålesund formannskap**Tilråding:**

Ålesund formannskap tek orientering til vitande.

Behandling:**Votering:**

Det vart røysta over tilrådinga til kommunedirektøren. Tilrådinga vart samrøystes vedtatt.

Kommunedirektøren si innstilling:

Ålesund formannskap tek orientering til vitande.

Bakgrunn:

Ålesund kommune er i gang med å utarbeide ny eigarmelding, i tråd med kommunestyret sitt vedtak i sak 90/20 frå møte 18. juni 2020:

090/20 - Ålesund kommunestyre

Vedtak:

- Kommunestyret tek orienteringa om status for arbeidet med ny eigarmelding til orientering.
- Kommunestyret sluttar seg til opplegget for vidare arbeid med ny eigarmelding, og oppnemner følgjande fire kommunestyremedlemmer til ei intern arbeidsgruppe:

Eva Vinje Aurdal

Vebjørn Krogsæter

Åse Kristin Ask Bakke

Dag Olav Tønnfjord

Thorbjørn Fylling

- Kommunestyret ber om at dei største selskapa og føretaka blir inviterte til kommunestyret for å presentere verksemda si, og at det lagast ein plan for slike presentasjonar så snart kommunestyret kjem i gang med fysiske møter.

Den interne arbeidsgruppe hadde første møte 3.9.20. Den vidare prosessen vart bestemt, og arbeidsgruppa ønsker å orientere kommunestyret om framdrift og innhald i arbeidet.

Arbeidsgruppa får administrativ støtte. Denne blir leia av assisterande kommunedirektør Bente G. Vikhagen. Andre deltakarar frå administrasjonen er kommuneadvokat Olav Aarø, næringssjef Inger-Synnøve Remme, kommunalsjef Ole Andreas Søvik og rådgivar i fagstab for miljø, by- og stadutvikling Regine Bruteig.

Arbeidsutvalet er samde om følgjande mandat for arbeidet:

- Arbeidsgruppa skal utarbeide eit forslag til eigarmelding for Ålesund kommune.
- Meldinga skal dekke kommunelova sine krav til innhald, samt tydeleggjere korleis kommunen vil organisere seg politisk og administrativt for å utøve godt eigarskap.
- Dei ulike selskapa, føretaka og verksemndene som er omfatta av meldinga skal involverast i arbeidet.
- Meldinga skal leggjast fram til endeleg politisk handsaming i løpet av våren 2021.

Framdrift og involvering

Arbeidsgruppa her sett opp denne framdriftsplanen for arbeidet:

Framdriftsplan	
Månad	Oppgåve
September og oktober	Førebuing av utkast og dialogmøte
November og desember	Etterarbeid og vidare dialog
Januar og februar	Utkast på høyring hos selskap
Mars og april	Politisk behandling av ny eigarmelding

Dei største selskapa har blitt invitert til dialogmøte med arbeidsgruppa i oktober. Desse har også blitt invitert til å presentere sin organisasjon for politikarane utover hausten.

Selskapa har blitt inndelt tematisk, og dialogmøta vil bli gjennomført med dei selskapa som omhandlar same tema.

Tema	Selskap/Føretak	Presentasjon for politisk utval	Dialogmøte med arbeidsutval
Energi	Tafjord Kraft AS * Sandøy energi AS Ørskog Energi AS **	Kommunestyre 24.9	26.10
Vekstbedrifter	Vekst Ålesund AS Brisk Kompetansesenter AS Haram Industrier AS Vekst Ørskog AS	Kommunestyrekomite for helse og omsorg 26.10	26.10
Renovasjon	Bingsa Næring AS ÅRIM AS Tafjord Kraftvarme AS	Kommunestyrekomité for teknisk, miljø og samferdsel 26.10	27.10
Samferdsel, by- og stadutvikling	Sørsida Utvikling AS Ålesund Parkering AS Ålesund kommunale eigedomsføretak KF Ålesundsregionens havnevesen IKS	Formannskap 13.10	27.10

* inkluderer Mørenett AS

** inkluderer Nordvest Nett AS

Astrid J. Eidsvik
kommunedirektør

Vedlegg:

25. Presentasjon i arbeidsgruppa 3.9.2020

Status for arbeidet med "Eigarmelding for Ålesund kommune"

Dokumentinformasjon:

Saksbehandlar: Liv Stette	ArkivsakID: 19/107
	JournalpostID: 20/20953
E-post: postmottak@alesund.kommune.no	

Behandling:

Saksnummer:	Utval:	Dato:
103/20	Ålesund formannskap	09.06.2020
090/20	Ålesund kommunestyre	18.06.2020

103/20 - Ålesund formannskap**Tilråding:**

1. Kommunestyret tek orienteringa om status for arbeidet med ny eigarmelding til orientering.
2. Kommunestyret sluttar seg til opplegget for vidare arbeid med ny eigarmelding, og oppnemner følgjande fire kommunestyremedlemmer til ei intern arbeidsgruppe:

Eva Vinje Aurdal
Vebjørn Krogsæter

Dag Olav Tennfjord
Thorbjørn Fylling

3. Kommunestyret ber om at dei største selskapa og føretaka blir inviterte til kommunestyret for å presentere verksemda si, og at det lagast ein plan for slike presentasjoner så snart kommunestyret kjem i gang med fysiske møter.

Behandling:

Forslag til medlemmer arbeidsgruppe fremma av Svein-Rune Johannessen

Eva Vinje Aurdal
Vebjørn Krogsæter

Forslag til medlemmer arbeidsgruppe fremma av Dag Olav Tennfjord

Dag Olav Tennfjord
Thorbjørn Fylling

Votering:

Tilleggsforslag frå Svein-Rune Johannessen og frå Dag Olav Tennfjord blei votert over samla og blei samråysta tilrådd.
Kommunedirektøren blei bedt om å sjå på kor vidt kjønnsbalansen er ivaretatt i oppnemninga.

Kommunedirektøren si tilråding:

1. Kommunestyret tek orienteringa om status for arbeidet med ny eigarmelding til orientering.
2. Kommunestyret sluttar seg til opplegget for vidare arbeid med ny eigarmelding, og oppnemner følgjande fire kommunestyremedlemmer til ei intern arbeidsgruppe:
.....
.....
.....
.....

3. Kommunestyret ber om at dei største selskapa og føretaka blir inviterte til kommunestyret for å presentere verksemda si, og at det lagast ein plan for slike presentasjonar så snart kommunestyret kjem i gang med fysiske møter.
-

Bakgrunn:

Kommunelova set krav til kommunen når det gjeld bevisst eigarskap. Det øvste organet i kommunen skal i kvar periode få ei samla oversikt over eigapostar i selskap, føretak og andre verksemder. Vidare skal kommunestyret formulere føremål med eigarskapet i dei ulike selskapa, og strategiar for sjølve eigarstyringa. Heimelen for dette er i Kommunelova:

«§ 26-1.Eierskapsmelding

Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.»

Ålesund kommunestyre har allereie i sak 44/19 vedtatt førebelse prinsipp for eigarstyring.

Det vart gjort slikt vedtak i saka:

- «1. Kommunestyret tilrår prinsipp for eigarskap slik dei kjem fram i denne saka.
2. Prinsippa er fastsett mellombels inntil eierskapsmelding for den nye kommunen er vedteke.»

Desse prinsippa for eigarstyring vart med dette vedtekne:

- «1. Det skal vere ein open kommunikasjon om kommunen sine eigarinteresser i alle selskap knytt til nye Ålesund kommune og eigapostar skal kome fram i rekneskapen.
2. Prinsippet om meiroffentlegheit skal gjennomføras i alle selskap når ikkje anna lovgjeving, forretningsmessige eller andre tilhøve tilseier at informasjonen skal vere unntatt offentlegheit.
3. Ålesund kommune skal vere ein tydeleg eigar og fremme eigarkrav basert på nærmere definerte formål og mål med eigarskapet i det einskilde selskap.
4. Dei einskilde selskapa skal ha etiske retningslinjer. Kommunen sine etiske retningsliner skal nyttast i dei selskapa og føretaka der kommunen er eineigar, eventuelt med tillegg når selskapa ønsker fleire punkt.
5. Kommunen skal ha ein felles valkomité for alle heileigde selskap og føretak, uavhengig av

selskapsform. Stiftingar der kommunane kan oppnemne styremedlemmer skal også omfattast av valkomitéen sitt arbeid. I ein overgangsperiode skal ein behalde dagens ordning i dei enkelte kommunane. Ordninga skal evaluerast innan 01.01.2021.

6. Alle styre der formannskapet ikkje er generalforsamling, skal oppnemast av kommunestyret, etter innstilling frå formannskapet for ein periode på 2 år. Unntak er Ålesund Brannvesen KF og Møre og Romsdal 110-sentral KF der medlemmene vert oppnemnt for 4 år. (Berre styremedlemmer som har ein kompetanse som selskapet treng kan oppnemast. Valkomitéen skal ikkje vektlegge partipolitisk tilhørsle.) Medlemmer av formannskapet er ikkje valbare til styre der formannskapet er generalforsamling. Medlemmer av kontrollutval er ikkje valbare til styrer.

7. Varamedlemmer skal oppnemast der dette er aktuelt. Varamedlemmer skal primært oppnemast i nummerorden, men der eigarkonstellasjonane tilseier det, skal det oppnemast personlege varamedlemmer.

8. Så snart som mogeleg etter at val av styremedlemmer er gjennomført, skal det gjevast tilbod om opplæring i styrearbeid.

9. Det skal settast eit nøkternt nivå på leiarlønningar, pensjon, styrehonorar og anna godtjersle i selskapa. Det skal vere ein open kommunikasjon kring desse tilhøva. Styra skal kvart år rapportere til eigar knytt til desse tilhøva.

10. Kommunen sin arbeidsgjevarpolitikk skal gjelde for selskap og føretak der kommunen er eineeigar.

11. Rolle- og ansvarsdeling mellom eigar, styre og dagleg leiing skal vere klargjort og følge prinsipp for god eigarstyring og selskapsleiing, slik det er nedfelt i KS sine tilrådingar.

12. Styret skal sørge for at det årleg vert gjennomført ein oppfølgingssamtale med dagleg leiar. I aksjeselskap skal styret gjennomføre ein årleg samtale med revisor, utan at dagleg leiar er til stades.

13. Saker til generalforsamlinga eller tilsvarande organ skal sendast, med forslag til saksliste og alle relevante saksdokument, til ordførar og rådmann 30 dagar før møtedato.

14. Dei største selskapa som kommunen eig skal årleg inviterast til bystyret for å orientere om selskapet sin strategi og andre viktige tema. I alle selskap bør det minst ein gong pr. år haldast eigarmøte.

15. Eigarskapsmeldinga skal oppdaterast etter behov, men skal handsamast av bystyret minst ein gong i valperioden.»

Det er berre gamle Ålesund kommune som har hatt eigarskapsmelding fram til no. Rådmannen har difor hatt eit ønske om å involvere selskapa i arbeidet med ei slik melding for nye Ålesund kommune, for å sikre brei forankring også i dei selskapa og føretaka som fram til nyttår var eigde av Sandøy, Haram, Skodje eller Ørskog.

Tanken var å invitere dei selskapa, føretaka og verksemndene som kommunen har større eigarpostar i til dialog om innhaldet i ei ny melding i løpet av våren 2020. Selskapa vart gjennom eit brev frå kommunedirektøren den 3.mars informerte om dette, og at dei største selskapa og føretaka kom til å bli inviterte til dialog omkring eigarskap og eigarstyring i løpet av perioden mars-mai. Planen var at leiinga i selskapa og føretaka skulle få høve til å sjølv fortelje korleis dei ser på kommunen si eigarstyring, og kva for behov dei har for kontakt med kommunen som eigar.

På grunn av korona-krisa er ikkje dette arbeidet blitt gjort som planlagt. Det har ikkje vore tida for møter med selskapa, og på eigarsida har det vore andre tema som har tatt merksemda. Til dømes har arbeidet med ny selskapsavtale for ÅRIM ikkje kome i hamn, Bingsa Gjenvinning as har hatt sine utfordringar, kommunedirektøren har nettopp starta prosess saman med leiinga i vekstbedriftene for å sjå på mulighetene for et breiare samarbeid og eventuelt også omstrukturering av selskapa, havnevesenet har hatt landstraum-saka, og dei har også tatt kontakt for å få endre selskapsform frå Kl §27-samarbeid til oppgåvefellesskap. Sørsida utvikling as har hatt utfordringar med uklårheiter kring bypakken og korleis framtidige infrastrukturkostnader skal lastast nye utbyggingsområde.

Kommunedirektøren har erfart at det er krevjande å møte selskap og føretak med råd og avklaringar når det ikkje finst tydelege eigarstrategiar som peikar retning for selskapa. Det er krevjande å anta

kva som vil vere den politiske eigaren sin ståstad i ein del prinsipielle eigarsaker når desse ikkje er forankra i kommunestyret eller formannskapet. Både i avfalls- og energisektoren er det behov for å samordne strategiske vegvalg i dei selskapa kommunen har eigarinteresser i. Likeeins blir det behov for avklaring av om kommunen skal gå vidare med tre sjølvstendige aksjeselskap som driv med tilrettelagt arbeid, samt ei kommunal verksemd som driv med sysselsetting av personar med funksjonsnedsetjing.

Det er stor skilnad på selskapa som kommunen har eigarinteresser i. T.d er Tafjord kraft-konsernet med sine tre aksjeeigarar svært nøye på å følgje eigne vedtekne strategiar for kontakt med - og informasjon til – eigarane sine. Dette for å oppfylle lovkrav om at aksjonærane skal få lik tilgang til informasjon om selskapet. Andre føretak eller selskap kan ha mindre bevisst tilhøve til eigarstyring og dialog med eigar. Dei kommunale føretaka er bundne av dei rammene bystyret til ei kvar tid legg for drifta deira, og har ulike behov for løpende kontakt med kommuneadministrasjonen og eventuelt også bystyret gjennom året. Det er ein klar fordel om kommunen har tydelege eigarstrategiar. IKS-selskapa har ein komplisert eigarstruktur der det ofte er mange kommunar som skal bli samde om vegval og prioriteringar.

Vurdering:

Det er nødvendig å lage eit revidert opplegg for arbeidet med ny eigarmelding, og kommunedirektøren ønsker sterkare folkevald deltaking og forankring i arbeidet.

Kva ei ny eigarmelding bør innehalde:

- a. Informasjon om lovgrunnlag og eigarroller: Det er naturleg å starte med å gjere greie for kommunelova sine krav, samt korleis eigarrolla i dei ulike selskapsformene skil seg frå andre roller ein folkevald har. Aksjelova gir t.d styremedlemmer eit personleg ansvar, medan i representantskapet i eit IKS, representerer den einskilde utsending den meiningsa som eigar (kommunestyret) har i saka, og ikkje sine personlege meininger.
- b. Oversikt over dei ulike selskapsformene kommunen har interesser i.
- c. Prinsipp for eigarstyring: Dei førebelse prinsippa for eigarstyring dekker mange av dei tema som er relevante i eigarstyringa. Nokre av dei er sjølvsagde, medan andre kan opplevast som meir kontroversielle i den forstand at dei set grenser for sjølvstyre og fridom. Nokre av punkta kan grupperast i tema: Punkt 5,6 og 7 om valordninga, punkt 8 om opplæring av styremedlemmer, punkt 9 og 10 om nivå på lønningar, samt plikta til å følgje kommunen sin arbeidsgjevarpolitikk, og punkt 3 og punkt 14 om kontakta mellom eigar og selskap. Det må vurderast om lista skal vere som ho er, eller om det trengs endringar.
- d. Oversikt over kommunen sine eigarinteresser, dvs ein kort presentasjon av kvart selskap og føretak.
- e. Kommunen sine føremål med eigarskapet i dei ulike selskapa, føretaka eller verksemndene: Føremåla varierer frå reint økonomiske/finansielle motiv (ein måte å forvalte og verdiauke kapital) til reine teneste-tilknytta motiv (der kommunen finn det meir føremålstenleg å nytte ein annan selskapsstruktur for å få utført oppgåver enn å utføre desse i den kommunale basisorganisasjonen). Mellom desse to kategoriane kan vi finne eigarinteresser der kommunen saman med andre lager ein struktur for å finansiere gjennomføringa av ei oppgåve og gje den strukturen autonomi slik at det t.d kan jobbast politisk med saka. Ulike samferdsleføremål er løyst på denne måten, t.d «Utviklingsforum for Ålesund lufthavn Vigra as». I nokre av desse tilfella bør ein legge til grunn at selskapa kan oppløysast når oppgåva er fullført.
- f. Kommunen sine strategiar for eigarskapet: Det er ikkje beintfram enkelt å formulere gode strategiske mål for eigarskapet i alle kommunen sine eigarinteresser. Ei enda større utfordring er å innarbeide ei eigarstyring som også omfattar ei evaluering av om kommunen får oppfylt måla gjennom den selskapsforma og det ambisjonsnivået som er

valt. Enten det er valt aksjeselskap eller føretak som struktur for ei oppgåveløysing, er det slik at avstanden mellom eigar og selskap ofte er slik at ein ikkje er i god nok inngrep som eigar og forvaltar av eigedelar og/eller føremål/oppgåveløysing. Rådmannen rår kommunestyret til å vektlegge evaluering av heileigde selskap, og med jamne mellomrom etterspørre om valt organisering for dei ulike oppgåvene er tenlege. Ein ser i aukande grad at kommunar vel å endre strukturar ved å ta nokre oppgåver tilbake til basisorganisasjonen og skilje ut andre. Dette kan gi ein god dynamikk ved at ein gir autonomi når situasjonen tilseier det, og tar oppgåver tilbake «i folden» når det er behov for å stramme inn styring og kontroll. Viss ein aldri evaluerer, risikerer ein at selskap og føretak lever sitt eige liv med mål og strategiar som ikkje er godt forankra, og der styringa med dei materielle og immaterielle verdiane som forvaltast i selskap og føretak, vert forringa over tid.

Forslag til revidert arbeidsopplegg:

Saksbehandlaren som har halde på med eigarsaker i vår skal slutte til sommaren, så det blir utskifting av person med ansvar for slike saker i kommunedirektøren sin stab. Kommunedirektøren vil legge koordineringsansvar for eigarsaker til assisterande kommunedirektør, som får ei tverrfagleg samansett gruppe (med t.d. jurist, økonom, fagleg rådgjevar) å stø seg til i større saker.

I samband med arbeidet med ny eigarmelding ønsker kommunedirektøren at det blir oppretta ei arbeidsgruppe med deltaking både frå kommunestyret og kommunedirektøren. Gruppa bør få som mandat å utarbeide utkast til eigarstrategiar for ulike føremål/selskap, samt å vurdere om dei mellombelse prinsippa for eigarstyring skal reviderast eller behaldast som dei er. Gruppa kan t.d. ha 4 medlemmer frå kommunestyret og 3 oppnemnde av rådmannen. Dersom kommunestyret sluttar seg til forslaget, vil rådmannen raskt lage mandat for arbeidsgruppa og sette i gang arbeidet i gruppa rett over sommaren.

Dersom smittevernomsyn krev at ein utover hausten framleis skal minimere omfanget av fysiske møter, blir det framleis krevjande å få til ei så god kontakt med leiinga i selskap og føretak som ein skulle ønske. Dette kan difor kome til å prege arbeidet framover. Kommunedirektøren tilrår difor følgjande arbeidsopplegg:

- a. August- oktober: Eit «internt» arbeid i kommunen der kommunestyret oppnemner ei arbeidsgruppe/eigarskapsgruppe som får i oppdrag å utarbeide utkast til eigarstrategiar for ulike områder, t.d energi, avfall, tilrettelagt arbeid og hamneføremål. Desse utkasta kan saman med utkast til prinsipp for eigarstyring deretter sendast til styre og leiing i selskapa og føretaka for uttale.
- b. November- desember: Etterarbeid på innkomne merknader, samt direkte kontakt med leiinga i større selskap og føretak i den grad smittevernomsyn tillet det. Slike møte kan haldast med kommunedirektøren med eller utan arbeidsgruppa, og dei kan eventuelt vere digitale dersom det ikkje er tilrådeleg med fysiske møter.
- c. Januar- februar 2021: Utkast til ny eigarmelding sendast på høyring til dei selskapa og føretaka der kommunen har eigarinteresser. Deretter vert sak om ny eigarmelding lagt fram for kommunestyret til vedtak.

Økonomiske konsekvensar:

Ikkje tema i denne saka.

Juridiske konsekvensar:

Kommunen har lovkrav på seg til å utarbeide ei eigarmelding.

Andre driftsmessige eller organisatoriske konsekvensar:

Ingen.

Konklusjon med grunngiving:

Kommunedirektøren tilrår at kommunestyret sluttar seg til arbeidsopplegget for ny eigarmelding. Korona-krisa har gjort at arbeidet er forseinka, og kommunedirektøren undersøker i denne saka om kommunestyret ønsker folkevald medverknad i den prosessen som skal føre fram til ferdig eigarmelding. Slik medverknad kan ha både fordelar og ulemper, og dette må kommunestyret ta stilling til.

Astrid J. Eidsvik
kommunedirektør

Utrykte dokument i saka:

Ålesund kommune si «Eierskapsmelding», revidert i By-sak 47/16.

SAK 45/20 MØTEPLAN FOR ÅLESUND KONTROLLUTVAL 2021

Bakgrunn:

Det er viktig å sørge for at kontrollutvalet har tilstrekkeleg med møte, slik at utvalet kan utføre og følgje opp dei oppgåver som er naudsynte for å sikre forsvarleg kontroll og tilsyn.

Vurdering:

Ein bør unngå at det går så lang tid frå eit møte til det neste at sakene som kjem opp mistar sin aktualitet. Sjølv om mindre kommunar handsamar færre saker enn større kommunar, er det likevel faste oppgåver gjennom året og valperioden som gjer det naturleg at kontrollutvalet har eit minimum av møte.

Det kan også være aktuelt med møte i tillegg til møteplanen om situasjonen krev det.

Tilråding til vedtak:

Kontrollutvalet i Ålesund kommune vedtar følgande møter for kalenderåret 2021:

**onsdag 20. januar, onsdag 3. mars, onsdag 28. april, onsdag 26. mai, onsdag 18. august,
onsdag 13. oktober, onsdag 8. desember**

Bjørn Tømmerdal

Dagleg leiar

Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

SAK 46/20 FORENKLA ETTERLEVINGSKONTROLL 2020

Vedlegg: lysarkpresentasjon frå Møre og Romsdal Kommunerevisjon SA

Bakgrunn:

Revisor har eit sjølvstendig fagleg ansvar for å revidere årsrekneskapen til kommunen i samsvar med lov, føresegner og god kommunal revisjonsskikk. Rekneskapsrevisjon omfattar kommunen sin årsrekneskap, og dessutan årsrekneskapen i eventuelle kommunale føretak. Årsrekneskapane skal reviderast før dei blir lagde fram for handsaming i kommunestyret.

I tillegg til revisjon av årsrekneskapen til kommunen vil også oppgåvene til revisor omfatte ei rekke attestasjonar, til dømes meirverdiavgiftskompensasjonsoppgåvene til kommunen.

Rekneskapsrevisjonen skal gje revisor grunnlag for å stadfeste at årsrekneskapen er avlagd i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk. Dette inneber at revisor skal gå gjennom årsrekneskapen og grunnlaget for rekneskapstala, og undersøkje om årsrekneskapen gjev eit dekkjande bilet av den økonomiske aktiviteten i kommunen.

Kontrollutvalet kan i framkant av rekneskapsåret be om at revisor gjev ei orientering om revisjonsstrategien, revisjonsplanen og dei risikovurderingane planen byggjer på. Ei slik orientering fekk Ålesund kontrollutval på sitt møte 14. oktober 2020. Revisjonsplanen vil vere eit naturleg grunnlag for kontrollutvalet si oppfølging i løpet av rekneskapsåret. Kontrollutvalet bør vere kjent med dei ulike aktivitetane som revisor gjennomfører i samband med rekneskapsrevisjonen.

Forenkla etterlevingskontroll er heimla i ny kommunelov§ 24.9. Formålet er å førebygge og avdekke feil som ikkje naturleg vert kontrollert under rekneskapsrevisjonen. For ei nærmare utgreiing av dette synast det til vedlagte lysark og presentasjon frå oppdragsrevisor Veslemøy Ellinggard.

Tilråding til vedtak:

Ålesund kontrollutval tek orienteringa til vitande.

Bjørn Tømmerdal

Dagleg leiar

Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

FORENKLA ETTERLEVINGSKONTROLL 2020

KONTROLLUTVALET ÅLESUND KOMMUNE 9. DESEMBER 2020

REVISJONENS OVERORDNEDE MÅL

- ▶ Effektiv og trygg forvaltning av offentlege midlar
- ▶ Vi skal uttale oss om
 - ▶ disposisjonar er i samsvar med budsjett
 - ▶ årsrekneskapen er i samsvar med lover og forskrifter
 - ▶ årsmeldinga er konsistent med årsrekneskapen
 - ▶ ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av rekneskapsopplysningar
 - ▶ Forenkla etterlevingskontroll
- ▶ Utført rekneskapsrevisjon vert stadfesta kvart år i revisjonsmeldinga.

Forenkla etterlevingskontroll i eigen rapport ihht ISAE 3000
«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon ...»

FORENKLA ETTERLEVINGSKONTROLL

► Heimel i kommunelova § 24-9.

Formålet er å forebygge og avdekke alvorlege feil og manglar i økonomiforvaltninga som ikkje blir kontrollert under den finansielle revisjonen.

Kontrollen blir utført av kommunens valde rekneskapsrevisor, med avgrensa ressursbruk. Revisor vel ut eit område for kontroll basert på risiko- og vesentlighetsvurdering.

► Risikovurdering – vurdering av område innafor økonomiforvaltning der det er mest sannsynleg at det er brot på regelverk og vedtak, og kva konsekvensar brot kan få.

► Vesentlighetsvurdering - kvantitativt (beløpsstørrelse, for kommunen, enkeltpersoner eller grupper) og/eller kvalitativt (t.d. omdømetap eller politisk prioritering)

Kontrollutvalet

- ▶ Revisor si risiko- og vesentlighetsvurdering skal leggast fram for kontrollutvalet til orientering
- ▶ Utvald område skal vere tydelig avgrensa og det skal vere klart kva som inngår i kontrollhandlingane
- ▶ Attestasjonsuttale til kontrollutvalet innan 30. juni 2021 etter å ha mottatt uttale frå kommunedirektør (rådmann)

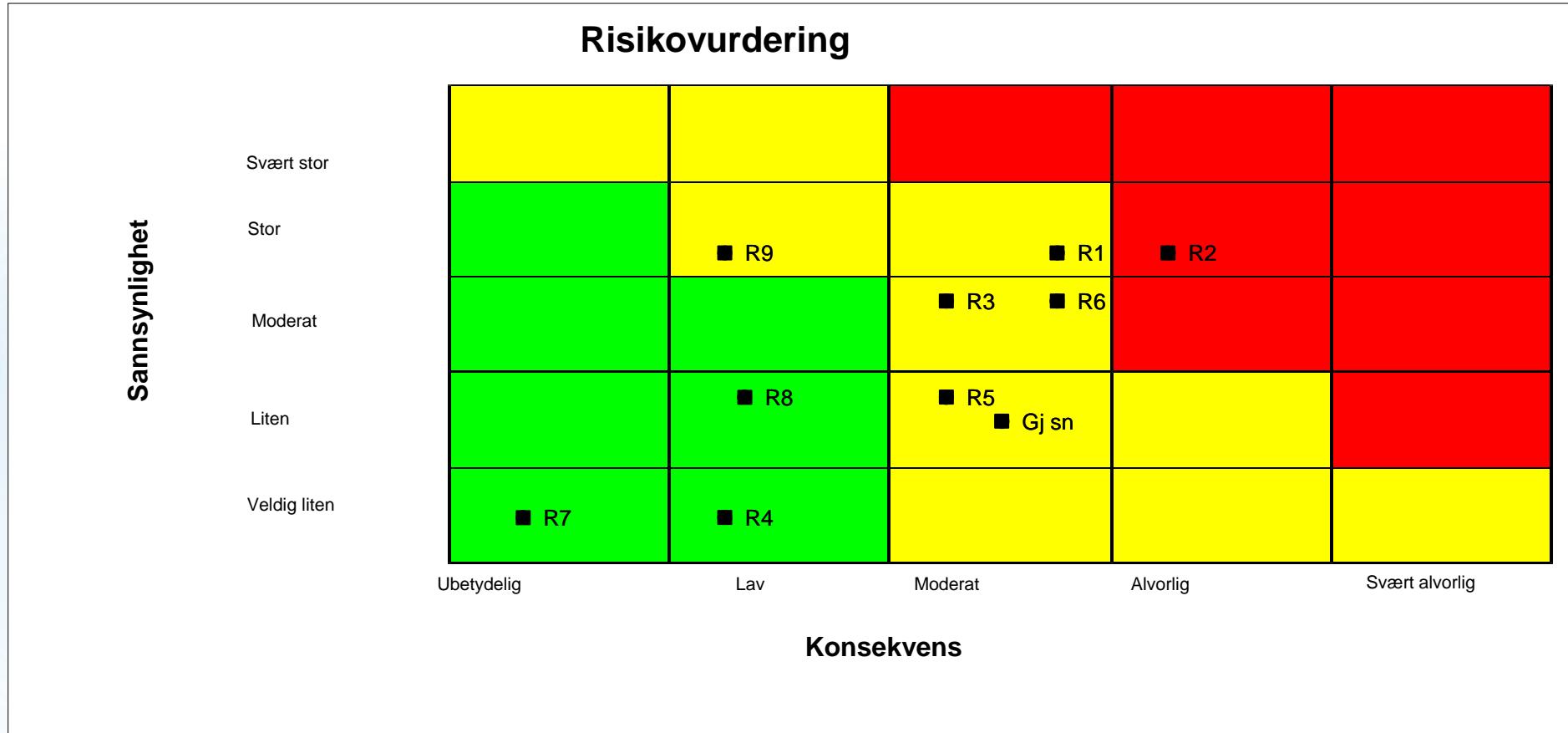
Risikoer

- ▶ Generell risiko for alle kommunar – lovforarbeid og revisjonsstandard
 - Etterleving av regelverk for offentlege innkjøp
 - Sjølvkost
 - Finansforvaltning
 - Offentleg støtte
 - Tilskot til private barnehagar
 - Kontraktsoppfølging
 - Tilskotsforvaltning
 - Etterleving personvern GDPR
 - Opphaldsbetaling sjukeheim

Risikovurdering

Risiko nr	Risiofaktor	Risiko for feil	Eksisterende tiltak/ merknad til risiko'en	S	K	Risiko-nivå
R1	Offentlege innkjøp	Komplisert regelverk	Høg iboande risiko Brukar ekstern kompetanse: Momentum Utvalt for forvaltningsrevisjon	3	3	Middels
R2	Sjølvkost	Komplisert regelverk	Høg gjeld, langsigtige finansielle aktiva	3	3	Høg
R3	Finansforvaltning	Brot på EØS-regelverket for offentleg støtte	Har vedtatt finansreglement, men vil bli oppdatert. Ekstern forvalter	2	4	Middels
R4	Offentleg støtte	Tilskot til private barnehagar	Eksisterande støtteordninger blir rekna som "bagatellmessige"	1	1	Lav
R5	Kontraktsoppfølging	Stor del private barnehagar	Orientering gitt i kontrollutval i førre møte. Nytt statleg tilsynsorgan frå 2020.	2	2	Middels
R6	Tilskotsforvaltning	Ikkje kartlagt	Ikkje kartlagt	3	3	Middels
R7	Etterleving personvernreglar	Fleire ulike tilskotsordningar	Eigne retningsliner for kvar tilskotsordning	1	1	Lav
R8	Opphaldsbetaling sjukeheim	Komplisert regelverk	Personvernombod i regi av IKA som arbeider aktivt og fører tilsyn. Det blir lagt stor vekt på IKT, tilganger, og sikkerhet.	1	2	Lav
R9		Sakshandsamar har generelt god forståing og praktisering av regelverk	Ikkje gjennomført kontroller på dette dei siste åra.	1	3	Middels

Risikovurdering

Val av risikoområde

- ▶ Vi vurderer at det vil vere mest relevant å ta forenkla etterlevingskontroll av risiko 9
 - **Opphaldbetaling sjukeheim – langtidsopphald for 2020**

Dette er med bakgrunn i at

- Berekninga vedrører den enkelte beboers personlege økonomi
- Det er få personer som utfører og har kompetanse på området – nøkkelpersonrisiko
- Vi har ikkje gjennomført kontroll på dette dei siste åra

Konkret vurdering

- ▶ Utvalde kriterium for kontroll:
 1. Kommunen har etablert skriftlege rutiner/systemer for vederlagsberekinga
 2. Kommunen har rutiner for å gjennomføre etterbereking for alle beboarar
 4. Kommunen er/er ikkje sårbare ved sjukdom/fravær
- ▶ Kilde for kriterium:
 1. Forskrift om eigenandel for kommunale helse- og omsorgstenester
 2. Kommunens skriftlege rutiner og retningslinjer
 3. Bok: Betaling for beboere i institusjon. Forfattere: Åsmund Edvardsen og Leif Kåre Helland

“ Vi vil bidra til at innbyggerne i vårt distrikt får enda bedre kommuner å bo i ”

- Møre og Romsdal Revisjon